

Всеукраїнська загальнополітична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА

СВІТЛИЦЯ

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 24 (1909)

П'ятниця, 10 червня 2016 р.

Видається з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

«ПОКРАЩЕННЯ»
ПО-КРИМСЬКИ

КРИМ. СЕЗОН-2016

Тема курортного сезону останніми роками є досить болісною для Криму. З приходом «руського мира» потік туристів значно всяк і жодних розумних надій на те, що він може відчутно зрости найближчим часом, нема. І це при тому, що прозоре, мов сльоза, тепле море, що омиває кримські береги, не до порівняння з тим, в яке занурюєшся на будь-якому іншому вітчизняному курорті. Золоті піщані пляжі Ярилгацької та Караджинської бухт, що розкрилися у прихистку імпозантних скелястих берегів, мініатюрні бухточки величю Атлешу, фантастичні урвища та розщелини квітучого Джангулю, м'які обриси горбів блакитного Коктебелю не порівняти ні з якими затоками, короліно-бугазами чи мамами. А що вже говорити про напоений запахом магнолій світ Південнобережжя! А що говорити про чаруючий світ Кримських гір з неповторними обрисами їх вершин, з буйнотрав'ям їх яйл, з їх таємничими багатокілометровими природними печерами, які давали прихисток людині ще за сім віків до Христа, і висіченими в товщі гірських порід стародавніми храмами перших християн! Що говорити про величню Хан-Джамі та незрівнянний, якийсь по-домашньому

затишний Хан Сарай! І цей Крим, з усіма його природними та рукотворними принадами, з усім його непересічним шармом, раптом опинився у «гавані», де його туристичні перспективи, м'яко кажучи, не надто райдужні.

І справа тут навіть не в тому, що анексія залишила Крим відрізанним від звичних туристичних потоків, а провал проекту «Новоросія» не забезпечив відкриття зручного сухопутного шляху до нього з Москвою. Справа навіть не в обмеженій пропускній здатності Керченської поромної переправи чи Сімферопольського аеропорту. Навіть коли уявити, що над неспокойними, з досить інтенсивним судноплаством, водами Керченської протоки колись-таки зависне дванадцятисмуговий міст від Керчі до Тамані, що Сімферопольський аеропорт, який нині активно розширюється, прийматиме на порядок більше літаків, то це не вирішить проблеми, корені якої знаходяться — ген, далеко від Криму.

Найперше, претензії на велике курортне майбутнє Криму слід відкинути з порога вже хоч би тому, що абсолютна більшість світу вважає Крим незаконною анексованою територією суверенної України. Від-

Один із символів сьогоденного курортного Криму — знелюднений залізничний вокзал у Сімферополі

повідно, ні про який потік туристів з Європи не варто й мріяти. Німців, поляків, литовців, чехів, угорців, яких ще три роки тому можна було часто зустріти на туристичних принадах Євпаторії, Севастополя, Бахчисарая, Великої Ялти,

в сьогоденному Криму не знайти і зі свічкою. І це зрозуміло, адже жодна порядна людина не прийме запрошення від негідника, який, відібравши будинок в того, кого він ще вчора називав своїм братом, запрошує потім сусі-

дів на гостину до загарбаного будинку. Порівняння, може, й не зовсім вдале, але ситуація аналогічна. Відповідно, міністерства закордонних справ чи не всіх країн попереджають своїх громадян про наслідки не санкціонованих

українською владою візитів до Криму. За таких обставин на відпочинок до нас може приїхати лише таке саме поріддя, як і той загарбник. Але то вже не туризм, а щось інше...

(Продовження на 4-й стор.)

ЧИ ІСНУЄ ЖИТТЯ ПІСЛЯ КОНКУРСУ, АБО ТВОРИМО ДОБРО!

У Києві в книгарні «Буква» постійно відбуваються презентації-дискусії на підтримку нових книжок та молодих письменників. В книжковому клубі книгарні у травні гостювали письменники Юрій Іздрик та Ірина Цілик, молодий літератор Ігор Астапенко та українська письменниця Ельга Міра, а також переможниця літературного конкурсу «Ми — діти твої, Україно!» імені кримського поета Данила Кононенка, який започаткувала і провела газета «Кримська світлиця», володарка гран-прі конкурсу 13-річна школярка з Київщини Ілона Котовщик (на фото).

Ілона Котовщик читає в «Букві» свої твори

Постійні відвідувачі «Букви» вже добре знають, що в магазині можна не тільки придбати цікаву українську книжку, але й зустрітися з цікавими людьми. 12 травня, наприклад, в книгарні «Буква» відбулась зустріч з лауреатом і премії Міжнародного конкурсу кращих творів молодих українських літераторів «Гранослов» Ігорем Астапенком, який презентував поетичну збірку «Лихотомія», що побачила світ у видавництві «Самміт-книга» цього року.

Ігор Астапенко народився 16 березня 1992 року у місті Біла Церква (земляк нашої Ілони!).

У 2015 році закінчив КНУ ім. Т. Шевченка (Інститут філології). Публікувався в газетах «Літературна Україна», «Українська літературна газета», «Україна молода», «Література і життя», «Гарний настрій»; альманахах «Свій-й-танок», «Сполучник»; англійській антології «Terra poetica».

Учасник Книжкового арсеналу, Львівського форуму видавців, ГогольФесту, «Мистецької платформи», «Арт-ковчегу», фестивалю Об'ємної поезії, Міжнародного поетичного фестивалю «Terra poetica» тощо.

(Продовження на 10-й стор.)

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
Трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакция газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена нагрудним знаком Всеукраїнського товариства «Просвіта» «Будівничий України»

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України
Регістраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Літання з читачами - на сторінках газети.
Матеріали для друку приймаються в електронному вигляді. Редакція залишає за собою право скорочувати публікації і редагувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф», м. Київ, вул. Марко Вовчок, 12/14, тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@megapoligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ - ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-65
Р/р 37128003000584 в УДКСУ у м. Києві МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: vidavnytvo@gmail.com
Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38(044) 498-23-64; +38 (050) 310-56-63

РЕФАТ ЧУБАРОВ: ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ – ТЕСТ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Питання відновлення територіальної цілісності України – це тест для української нації на створення власної держави, а повернення Криму є загрозою для всієї України. Про це у ході публічних дебатів: «Майбутнє Криму: чи можлива реінтеграція? Як і коли?» заявив голова Меджлісу кримськотатарського народу, народний депутат України Рефат Чубаров, повідомляє кореспондент «Укрінформу».

«Можливо, це звучатиме не зовсім коректно, але питання відновлення територіальної цілісності України, включаючи територію окупованого Криму, – це тест на здатність або нездатність української етнічної і політичної нації на створення власної держави», – заявив Р. Чубаров. За його словами, відмова від повернення Криму є загрозою для всієї України. «Чи можлива реінтеграція? Відповідь настільки проста, але вона має бути зрозумілою усім громадянам України. Повернення – ось що є загрозою для

України», – підкреслив Р. Чубаров.

За його словами, той факт, що 30,7% українських громадян вважають сьогодні питання Криму неактуальним – результат неефективності влади.

«Це оцінка нашої влади і нашому суспільству, оцінка тому, що ми не робимо досить ефективних дій для повернення Криму. Це повинно нас мобілізувати на нашу подальшу роботу», – зазначив політик.

Він повідомив, що на Заході вже є думки «здати Україну Путіну».

«Потрібно все зробити, щоб наші партнери не пішли на якісь переговори з Путіним, оскільки на Заході вже є такі думки, щоб здати Україну Путіну. Розмови про подібні сценарії мені доводилося неодноразово чути під час робочих зустрічей з нашими партнерами. Але ми повинні зробити все, аби не дати планам здати Україну реалізуватися, щоб у Заході не було іншого виходу, як захищати нас. Більш того – той, хто говорить, що питання Криму неактуальне, по суті, здає Україну Путіну», – вважає Р. Чубаров.

САНКЦІЇ ПРОТИ РФ МАЮТЬ ДІЯТИ, ДОКИ УКРАЇНА НЕ ПОВЕРНЕ СУВЕРЕНІТЕТ НАД ДОНБАСОМ І КРИМОМ

Президент України Петро Порошенко та президент Європейського парламенту Мартін Шульц відзначили важливість подальшої координації зусиль з метою продовження санкційного тиску на Росію.

За їх словами, такий тиск має діяти, поки Україна не відновить свій суверенітет над Донбасом і Кримом. Як повідомили УНІАН у прес-службі глави держави, про це йшлося під час їхньої телефонної розмови у контексті підготовки до політичних консультацій високого рівня Україна-ЄС 27 червня у Брюсселі. «Співрозмовники обговорили ситуацію на Донбасі та відзначили важливість подальшої координації зусиль з метою продовження санкційного тиску на Росію, який має діяти допоки Україна не відновить свій суверенітет над Донбасом і Кримом», – йдеться в повідомленні.

АНДРІЙ ПАРУБІЙ: ПУТІН ХОЧЕ ДЕСТАБІЛІЗУВАТИ УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ ВЕРХОВНУ РАДУ

Росія намагається розхитати ситуацію в Україні, зокрема, через дестабілізацію Верховної Ради та, як наслідок, проведення дострокових виборів і призупинення реформ.

Про це заявив в ефірі програми «Свобода слова» на ICTV Голова Верховної Ради України Андрій Парубій, повідомляє кореспондент «Укрінформу».

«Я не маю сумнівів, що із завдань і цілей Путіна по

дестабілізації ситуації в Україні – це дестабілізувати Верховну Раду, добитися досчасних виборів, і, таким чином, просто зупинити країну на шляху до наших реформ», – сказав А. Парубій.

Спікер додав, що з трьох гілок влади саме Парламент є найбільш вразливою інституцією щодо дестабілізації становища в Україні.

«Якщо інститут Президентства є більш вертикальна і струнка система, якщо Кабінет Міністрів є похідний від Верховної Ради, то для того, щоб дестабілізувати країну, найкраще дестабілізувати ВРУ. Власне, тут починається криза і тут вона може мати своє продовження», – підкреслив він.

Водночас А. Парубій наголосив, що Парламент продемонстрував впродовж останнього тижня здатність приймати важливі для держави рішення, у тому числі щодо виходу з економічної кризи.

За його словами, найважчий період цієї кризи вже пройдений, і вже цього року очікується вихід з неї.

«Якщо інститут Президентства є більш вертикальна і струнка система, якщо Кабінет Міністрів є похідний від Верховної Ради, то для того, щоб дестабілізувати країну, найкраще дестабілізувати ВРУ. Власне, тут починається криза і тут вона може мати своє продовження», – підкреслив він.

Водночас А. Парубій наголосив, що Парламент продемонстрував впродовж останнього тижня здатність приймати важливі для держави рішення, у тому числі щодо виходу з економічної кризи.

АРЕШТУВАЛИ ЗА УКРАЇНСЬКІ НОМЕРИ?

У Криму рішенням суду арештували на три доби проукраїнського активіста Олега Приходько за керування автомобілем з українськими номерами.

Про це повідомляє Кримська правозахисна група на своїй сторінці у Фейсбуці. За даними групи, Приходько, відомий у регіоні як проукраїнський активіст, був затриманий за керування авто-

У ПОВЕРНЕННЯ КРИМУ ВІРЯТЬ 54% УКРАЇНЦІВ

Абсолютна більшість опитаних українців - 69% вважають, що Крим - це Україна, і 54% вірять, що півострів можливо повернути під юрисдикцію України. Про це в Києві під час публічних дебатів: «Майбутнє Криму: чи можлива реінтеграція? Як і коли?» заявив аналітик Фонду «Демократичні ініціативи» імені Льва Кучеріва Руслан Кермач, повідомляє кореспондент «Укрінформу».

«Абсолютна більшість громадян в Україні, а саме 69% вважають, що Крим має входить до складу України, тоді як 12% підтримують незалежний статус Криму і 7% готові погодитися з тим, щоб Крим і далі входив до складу Росії», – відзначив Кермач.

При цьому 54% українських громадян, відзначив він, вірять у можливість повернення окупованого півострова під юрисдикцію України. «У регіональному розрізі такої оптимістичної думки дотримується абсолютна більшість жителів західного і центрального макрорегіонів. На сході, півдні і на Донбасі їх теж більшість, але не абсолютна - від 40% на сході і до 45% на Донбасі», – розповів експерт.

Серед тих, хто вірить у повернення Криму в Україну, 32% опитаних переконані, що деокупація можлива лише в довгостроковій перспективі - протягом 6 і більше років.

Як повідомив Кермач, 39% респондентів вважають за необхідне вживати активні дії з реінтеграції Криму саме зараз, 31% українців переконані, що «поки що не час», а 16% громадян упевнені, що питання реінтеграції Криму взагалі не слід порушувати. «На запитання, за яких умов і обставин можливе повернення Криму, більшість тих, хто вірить у повернення Криму, покладаються на успішне проведення реформ і підвищення загального рівня добробуту в Україні - таких 35%, інші сподіваються на значне посилення санкцій проти РФ і зміну влади в Росії», – наголосив аналітик.

За його словами, у респондентів немає єдності у питанні фінансового забезпечення Криму після його повернення в Україну. «41% респондентів готові фінансово підтримувати Крим, а 43% схильні вважати, що Крим має самостійно вирішувати фінансові проблеми без прив'язки до Києва», – відзначив Кермач. За його словами, фонд «Демократичні ініціативи» провів це дослідження з метою ознайомлення з тим, як населення України сприймає проблематику Криму, що думає з приводу окупації півострова, чи хочуть українці повернення Криму і чи вірять в таку можливість.

Як вважає експерт, ці знання потрібні для визначення довгострокової державної стратегії реінтеграції Криму.

«Звичайно в такому серйозному питанні не можна покладатися тільки на громадську думку, оскільки громадяни не можуть розуміти всіх концептуальних проблем і оцінити всі ризики того чи іншого стратегічного підходу до реінтеграції. Це складний процес, в основу якого має бути покладена якісна експертиза із залученням професійних експертів і аналітиків, і саме вони можуть розрахувати найбільш вірогідний сценарій вироблення такої стратегії. Але, принаймні, у виробленні своїх первинних підходів, своїх ключових напрямів стратегія має бути погоджена з тим, чого саме хочуть громадяни України. Тоді ця стратегія матиме легітимну силу і перспективу», – резюмував Руслан Кермач.

Дослідження було підготовлено і проведено Фондом «Демократичні ініціативи» з 11 по 16 травня. Опитуванням було охоплено 2016 громадян України, які мешкають в усіх регіонах України за винятком АРК.

У КРИМУ ЗУСТРІЧАЮТЬ СВЯЩЕННИЙ ДЛЯ МУСУЛЬМАН МІСЯЦЬ РАМАЗАН

У Криму проходять святкові заходи, присвячені зустрічі священного для мусульман місяця Рамазан. У Старому Криму, Джанкої та Червоногвардійському районах вже пройшли святкування, 5 червня початок Рамазану відзначили в Первомайському районі в районному Будинку культури, повідомляє на своїй сторінці Facebook Муфтія Криму.

«Нехай цей місяць стане часом для згуртування сердець, зробить нас великодушними і чуйними. Нехай всі наші хороші діяння в місяць Рамазан прийме Всевишній. Амінь», – цитує побажання заступника Муфтія Криму Айдера Ісмаїлова прес-служба Духовного управління мусульман Криму і Севастополя.

Як інформує прес-служба, протягом місяця Рамазан в районних мечетях пройдуть лекції і семінари на різні теми. У регіональних мечетях протягом місяця рамазан функціонуватимуть курси основ ісламу і читання Корану.

Муфтія мусульман Криму привітав священнослужителів з священним місяцем Рамазан і побажав бути в цей час «богобоязливими, чесними не тільки перед іншими людьми, але і перед своєю совістю», йдеться в повідомленні.

Протягом священного місяця Рамазан мусульмани зобов'язані дотримуватися суворого посту, який передбачає відмову від води і їжі в світлий час доби. Від посту звільняються вагітні та жінки, діти, віком менш ніж сім років, а також хворі й старі люди, мандрівники. (radiosvoboda.org)

СУД СУДАКА ЗАКРИВ СПРАВИ НА ЧОТИРЬОХ КРИМСЬКИХ ТАТАР

Підконтрольний Росії судакський суд не знайшов аргументів для адміністративного покарання чотирьох кримських татар, затриманих 18 травня 2016 року за організацію автопробігу, прив'язаного річниць депортації кримськотатарського народу. Таким чином, «прокуратурі Криму» відмовили у відкритті справи за «порушення встановленого порядку організації або проведення зборів, мітингу, демонстрації або пікетування», повідомив у Фейсбукі адвокат Джеміль Темішев.

«За всіма чотирма «судакськими» протоколами позитивні рішення. Провадження

за даними матеріалами припинено», – написав Темішев.

Коментуючи рішення судакського суду про закриття кримінального провадження, заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Ільмі Умеров зазначив, що «у це важко повірити». «На тлі того, що відбувається в Криму, в це важко повірити... Але факт...».

Як повідомляв «Укрінформ», 18 травня, у день пам'яті жертв депортації з Криму, влада, що заборонила проведення масових заходів, затримала в Судакі чотирьох кримських татар, які влаштували автопробіг з кримськотатарськими прапорами. Стосовно них було складено адміністративний протокол за участь в несанк-

ціонованому мітингу, демонстрації, ході, пікеті (ст. 20.2 КОАП Росії). Санкція статті передбачає покарання у вигляді штрафу на суму від 10 до 20 тисяч рублів або обов'язкові роботи на строк до сорока годин.

Про це повідомляє Кримська правозахисна група на своїй сторінці у Фейсбуці. За даними групи, Приходько, відомий у регіоні як проукраїнський активіст, був затриманий за керування авто-

мобілем з українськими номерами 8 червня.

Як заявили правозахисники, «якщо Олег Приходько був затриманий за керування автомобілем з українськими номерами, то це передбачає, згідно з нормами адміністративного права РФ, тільки попередження або стягнення адміністративного штрафу у розмірі п'ятисот рублів, але аж ніяк не затримання».

ДВОХ ЗАСУДЖЕНИХ У РОСІЇ УКРАЇНЦІВ МОЖУТЬ ОБМІНЯТИ
Засуджені в РФ українці Юрій Солошенко і Геннадій Афанасьєв будуть видані Україні в обмін на двох росіян, заарештованих за участь у заворушеннях в Одесі в 2014 році. Про це «КП в Україні» заявив Віктор Медведчук, який бере участь в переговорах про обмін, передають «Патріоти України».

«Є двоє громадян, які мають відношення до подій в Одесі і стосовно яких Росія висловлювала інтерес. А хто вони - дізнається, коли відбудеться обмін. Думаю, це станеться найближчим часом», – розповів Медведчук.

Українське видання «Вести» пише, що мова йде про росіян Євгенія Мефьодова та Максима Сакаюове. Вони проходять обвинуваченнями у справі про масові заворушення в Одесі 2 травня 2014 року, в ході яких загинули 48 осіб...

Цього річ на прес-конференцію Президента України Петра Порошенка акредитувалося на 50 журналістів більше, ніж торік - 230 представників преси представляли понад 100 засобів масової інформації. Спілкування тривало понад дві години, протягом яких свої запитання встигли поставити представники близько 25 ЗМІ, тобто майже стільки ж, як під час минулорічної прес-конференції - тоді 22 журналісти озвучили 30 запитань.

Як і минулоріч, Президент розпочав прес-конференцію з привітання з Днем журналіста, який відзначається 6 червня, і також відзначив свободу слова як одну з ознак реальних змін у країні. «Свобода слова є одним з індикаторів європейськості України, і я впевнений у тому, що одним з основних здобутків Революції Гідності є демократія і свобода слова. Доказом цього буде наша відверта розмова, а також гострота запитань, які сьогодні я, як Президент, почую», - заохотив журналістів Петро Порошенко.

«Українформ» вибрав десять основних тез, які прозвучали у відповідях Глави держави на запитання журналістів.

1. Неукраїнський сценарій - посягти в Україні хаос і беззаконня - провалився

«Урядово-парламентська криза, яка була ще півтора місяці тому, зупинила в той час процес реформ. Тобто тоді, і без того відстаючи на півтора десятиліття від наших центральноєвропейських партнерів та сусідів, наша країна через брак відповідальності певних політичних сил опинилася в ситуації, коли вона різко загальмувала і кілька місяців тупцювала на місці. Поки одні політичні сили пакували рюкзаки, набивали їх гречкою, готувалися до дострокових парламентських виборів, інші політичні сили шукали складніший шлях - як стабілізувати ситуацію, як відновити темп реформ.

І я дуже щасливий з того, що відповідальність перемогла популізм, принаймні на цьому етапі, і сьогодні я можу із впевненістю казати, що неукраїнський за своїм походженням сценарій - посягти в Україні хаос, беззаконня, провалився».

2. У НАТО у визнають ефективність взаємодії з Україною

«Днями я прийняв на Раді національної безпеки і оборони і підписав Стратегічний оборонний бюлетень. Це не просто стратегія реформ - це дорожня карта, яка була розроблена спільно з НАТО і означає визнання абсолютно ефективної взаємодії між Україною і НАТО в реформуваних всьому сектору безпеки.

Це стосується не лише Збройних сил і не лише Міністерства оборони. Ми по завершенні імплементації Стратегічного оборонного бюлетеня будемо мати повну сумісність, повну інтеграцію і взаємодію з нашими ключовими партнерами по НАТО».

3. В Україні досягнуто макрофінансової стабілізації

«В якості основного досягнення я вважав би досягнення макрофінансової стабілізації, без чого рух уперед був би точно неможливий. Це є й постійне поступове збільшення золотовалютних резервів, причому без участі наших партнерів з Міжнародного валютного фонду, міжнародних фінансових організацій.

Ми лише за сьогодні купили 10 млн. доларів, за вчора 60 млн. доларів, за останні два місяці сума значно перевищує мільярд доларів. Це чітко відображає гарантовану фінансову стабілізацію на українському ринку, і рішення рейтингового агентства Moody's з прогнозу курсу української валюти з про-

гнозу «негативний» до прогнозу «стабільний» є яскравим тому підтвердженням.

Уже є перший результат цієї фінансової стабілізації - це домовленість із Міжнародним валютним фондом і ухвалення парламентом закону про зняття оподаткування пенсій».

4. Судова реформа завершить масштабне перезавантаження всіх гілок влади

«Учора Верховна Рада підтримала запропонований мною законопроект «Про судючий і статус суддів», й учора були проголосовані конституційні зміни в частині судової реформи.

Що головне в цій реформі - це відновлення справедливості, відновлення правди, яку неможливо повернути в життя людей без змін у судах. Це завершення масштабного перезавантаження всіх гілок влади.

Ви пам'ятаєте, що після Революції Гідності відбулися президентські вибори, після цього були парламентські вибори, які перезавантажили законодавчу гілку влади, місцеві вибори, після цього було перезавантаження уряду, і сьогодні після вчорашнього голосування розпочинається перезавантаження останньої судової гілки влади.

Шкода лише, що проти реформи, на захист суддівської сили висловилися ті політичні сили, які я вважав своїми партнерами по демократичному і європейському табору.

раз твердо можна сказати - реформі бути, зміни настають, на жаль, не за один день, але закон передбачає чітке, розраховане на два роки глибоке очищення системи».

5. Жодних негативних сигналів з приводу надання Україні безвізового режиму не існує

«Україна виконала всі вимоги щодо надання безвізового режиму, перелік реформ, які ми мали провести, був дуже довгим і складав більш як 140 кроків. Більше того, ми запросили останню місію з оцінки виконання вимог, яка написала блискучий звіт. Після того Європейська комісія прийняла рішення щодо надання законодавчих пропозицій, також повністю і односторонньо підтримавши надання безвізового режиму Україні.

Далі справа за Радою міністрів внутрішніх справ ЄС і за Європарламентом. Довідач Європарламенту - дуже досвідчена людина, яка брала участь у вивченні безвізового режиму, здається, у 10 країнах, - провела блискучу роботу, підготувала професійну доповідь, відбулися засідання комітету. Тобто процес розпочався - призначений доповідач, відбулося засідання комітету. Сьогодні дискусія точиться лише з одного пункту - про те, що ЄС розробляє механізм призупинення безвізового режиму не Радою ЄС, а Єврокомісією.

Ми не маємо нічого проти, ми впевнені, що Україна зда-

тна виконати всі взяті на себе зобов'язання. Єдине, про що точиться дискусія, це коли буде запроваджений безвізовий режим. Ми намагаємось зробити все можливе, щоб і Європарламент і Рада (міністрів внутрішніх справ ЄС - ред.) розглянули це до літа. Не виключено, на жаль, що це може відбутися у вересні. Але я залишаюся оптимістом, що в 2016 році Україна отримає безвізовий режим. Жодних негативних сигналів з цього приводу не існує».

6. Ми маємо серйозний дипломатичний успіх у питанні запровадження поліцейської озброє-

вання своїх найновітніших видів озброєння, засобів радіоелектронної боротьби і засобів комунікації, які не пеленгуються, засобів подавлення наших систем артилерійської розвідки. І ми теж уже навчилися з цим боротися, у тому числі за допомогою наших партнерів.

Ви знаєте, що я зібрав Воєнний кабінет, була розроблена шифрограма, були посилені розвідка, засоби захисту, технічне оснащення. Реакцію ми вже бачимо. Але ми не допустимо, щоб гинули українські воїни.

7. Україна має достатньо сил, щоб зупинити будь-які наступальні операції російських військ

«Росія використовує схід України, агресію і військові дії як полігон для випробу-

вання своїх найновітніших видів озброєння, засобів радіоелектронної боротьби і засобів комунікації, які не пеленгуються, засобів подавлення наших систем артилерійської розвідки. І ми теж уже навчилися з цим боротися, у тому числі за допомогою наших партнерів.

8. Зміни до Конституції щодо національної автономії кримських татар вносяться за тією ж моделлю, що й інші

«Я впевнений, що ми мали зробити це (національну автономію. - ред.) для кримськотатарського народу раніше. Боялися кримських татар, я можу сказати відверто, всі президенти і вся українська влада. Не тих боялися. Боятися взагалі не треба нікого. Треба більше довіряти кримськотатарському народу - форпосту українськості в Криму.

Саме тому я прийняв рішення вийти з цієї ініціативою після консультацій з лідером кримськотатарського народу Мустафою Джемілевим і головою Меджлису Рєфатом Чубаровим.

9. Жодних «таємних угод» щодо звільнення Савченка не існує

«Це (територіальні вимоги з боку Путіна в обмін на звільнення Савченка - ред.) повна нісенітниця. Ну як ви собі уявляєте, щоб мені, Президенту України, хтось ставив питання або я міг обговорювати якісь територіальні вимоги? Я хочу спростувати це і можу сказати, що не відповідає дійсності будь-яка інформація про те, що нібито існують якісь «таємні протоколи сіонських мудреців», які супроводжують звільнення Надії Савченко.

10. Ситуація у банківській системі стабілізується

«Зараз ми пожинаємо плоди безвідповідальності банківської політики, яка починається ще з 2008 року, плоди кризи, плоди війни, коли позичальники залишилися на окупованій території і не здатні обслуговувати депозити вкладників».

Якщо ти не можеш повернути гроші вкладника, Нацбанк має лише дві позиції: або ти далі витягуєш гроші і рефінансуєш без будь-якої відповідальності, без застави, без гарантій повернення, а просто «розпилюєш» гроші, а потім ідеш у НАБУ і у в'язницю. Або ти ліквідуєш банк, закриваєш зобов'язання через Фонд гарантування вкладів, але оздоровлюєш і робиш більш стабільною банківську систему.

Голова Національного банку є професійною людиною, яка забезпечує стабільність банківської системи. На сьогоднішній день ми маємо всі підстави стверджувати: ситуація у банківській системі стабілізується.

Я думаю, що в червні Нацбанк буде готовий прийняти рішення про зняття обмежень на виплату дивідендів інвесторам як за 2014, так і за 2015 рік. Я думаю, що за умов поліпшення інвестиційного клімату це буде дуже доцільним рішенням, яке знімає величезну кількість проблем».

Надія ЮРЧЕНКО

ЩО Є І ЩО БУДЕ

ДЕСЯТЬ ОСНОВНИХ ТЕЗ ІЗ ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ ПОРОШЕНКА

вання своїх найновітніших видів озброєння, засобів радіоелектронної боротьби і засобів комунікації, які не пеленгуються, засобів подавлення наших систем артилерійської розвідки. І ми теж уже навчилися з цим боротися, у тому числі за допомогою наших партнерів.

9. Жодних «таємних угод» щодо звільнення Савченка не існує

«Це (територіальні вимоги з боку Путіна в обмін на звільнення Савченка - ред.) повна нісенітниця. Ну як ви собі уявляєте, щоб мені, Президенту України, хтось ставив питання або я міг обговорювати якісь територіальні вимоги? Я хочу спростувати це і можу сказати, що не відповідає дійсності будь-яка інформація про те, що нібито існують якісь «таємні протоколи сіонських мудреців», які супроводжують звільнення Надії Савченко.

10. Ситуація у банківській системі стабілізується

«Зараз ми пожинаємо плоди безвідповідальності банківської політики, яка починається ще з 2008 року, плоди кризи, плоди війни, коли позичальники залишилися на окупованій території і не здатні обслуговувати депозити вкладників».

10. Ситуація у банківській системі стабілізується

«Зараз ми пожинаємо плоди безвідповідальності банківської політики, яка починається ще з 2008 року, плоди кризи, плоди війни, коли позичальники залишилися на окупованій території і не здатні обслуговувати депозити вкладників».

Якщо ти не можеш повернути гроші вкладника, Нацбанк має лише дві позиції: або ти далі витягуєш гроші і рефінансуєш без будь-якої відповідальності, без застави, без гарантій повернення, а просто «розпилюєш» гроші, а потім ідеш у НАБУ і у в'язницю. Або ти ліквідуєш банк, закриваєш зобов'язання через Фонд гарантування вкладів, але оздоровлюєш і робиш більш стабільною банківську систему.

Голова Національного банку є професійною людиною, яка забезпечує стабільність банківської системи. На сьогоднішній день ми маємо всі підстави стверджувати: ситуація у банківській системі стабілізується.

Надія ЮРЧЕНКО

ГЕРОЙ УКРАЇНИ ОБЛАШТУВАВ ПІД МАЄТКОМ ТУНЕЛІ ЗІ СКАРБАМИ І «ЧОРНОЮ КАСОЮ»

Під час обшуку у маєтку першого заступника голови Миколаївської ОДА Миколи Романчука (на фото) правоохоронці виявили під будинком мережу тунелів, де у сейфах зберігалися золоті зливки, антикваріат і «чорна бухгалтерія».

Як повідомляє прес-центр СБУ, співробітники СБУ та прокуратури провели санкціоновані обшуки на робочих місцях та за місцем проживання першого заступника губернатора та двох його помічників, затриманих після одержання хабара. При цьому вдома у Романчука знайшли валізу з 300-ми тисячами доларів США та велику кількість ювелірних виробів.

«Під будівлею співробітники спецслужби виявили мережу тунелів, в яких знаходилися сейфи із золотими зливками, старовинними іконами, антикваріатом, столове срібло. У сейфах також зберігалася «чорна бухгалтерія», яка доводить проведення корупційних операцій», - наголосили в СБУ.

Нагадаємо, попередні співробітники Служби безпеки України спільно з військовою прокуратурою припинили корупційну діяльність групи високопосадовців на чолі з

Героєм України, першим заступником голови Миколаївської ОДА Миколою Романчуком.

Спочатку правоохоронці затримали двох помічників заступника губернатора у центрі Миколаєва після отримання хабара у розмірі вісімдесят тисяч доларів США. Гроші були частиною суми у 92 тисячі американських доларів, яку чиновники вимагали від підприємця за сприяння у оформленні документів на видобуток корисних копалин. При затриманні співробіт-

ники СБУ були змушені застосувати зброю. Згодом було затримано і самого Романчука.

Приморський районний суд Одеси обрав заступнику голови Миколаївської ОДА Миколі Романчуку запобіжний захід у вигляді тримання під вартою строком на два місяці з можливістю внесення застави у сумі 5 мільйонів 512 тисяч гривень (4 тисячі мінімальних зарплат).

Відкрито кримінальне провадження за ч. 4 ст. 368 Кримінального кодексу України. Тривають невідкладні слідчі дії.

КРИМ. СЕЗОН-2016

**(Продовження.
Поч. на 1-й стор.)**

Окрім того, основного демотиватора, існує цілий ряд інших факторів, які стримують бажання іноземців насолодитися кримським відпочинком. Одним з таких факторів є знамениті кримські ціни, коли за товар чи послугу хочуть отримати максимум можливого, а то й таке, що рішуче виходить за межі здорового глузду. Так, на днях один добросердний таксист запропонував довести мене від російського КПП на Чонгарському переході до Джанкою за... тисячу рублів. Це тоді, коли автобус довозить вас туди за 48 рублів сімдесят шість копійок. Непогана маржа, чи не так? Дехто платить. І таке не лише з таксистами. Проте, вони найперше постають перед гостями Криму, репрезентують його дух, його звичаї, його мораль. Загалом, зухвала впевненість ще совкового гатунку в тому, що турист приїжджає на півострів виключно задля того, аби «спустити» свої «довгі» рублі, свою «капусту», «зелень», «бобло» в бездонні кишені представників не нав'язливого сервісу, просто вражає.

Окрім елементарної захланності є й інші чинники, які, щонайменше, розчаровують. Так, в той час, як десь на Каппали Чарші, на пляжах Таїланду чи на вулицях туристичних міст Бірми, Єгипту з англійськими туристами намагаються говорити англійською, з французькими — французькою, а з московитянами — московською, намагання українських туристів говорити українською в Криму, при тому, що практично всі її тут чудово розуміють, навіть за часів України призводило іноді до неприємних ексцесів.

Наприкінці сезону-2010 на борт мого суденця піднялася група дівчаток дев'ятнадцяти-двадцяти

трьох років, студенток Львівської Політехніки. Певне збудження — старші заспокоювали двох молодших, на очах яких бриніли сльози — важко було не помітити. На питання, чи можу чим допомогти, одна зі старших розповіла, що отих-он двох щойно вилачили на ринку за те, що... просили продати кавуна українською мовою. Я був вражений. Не ідеалізував своїх односельців, але щоб хтось із них — доросла людина — міг опуститися до того, щоб так нагидити в душу юнкам... Навіть якщо залишити осторонь занадто високі для певної категорії людей матерії, такі, як честь, гідність, порядність, то хамське поводження з тими, за чий рахунок той доморослий шовініст заробляв свої статки, шокувало. На моє прохання описати те хамло, дівчата відмовились, посягнувши, що не хочуть нікому кривди. От, лишень, чи приїздили вони після того до Криму — велике питання.

В сьогоднішньому Криму, проте, не лише мова, якою розмовляєш, може стати приводом до розчарувань. Вистачає, як вже знаємо, і кулона з тризубом, і «неправильного» поєднання кольорів...

Туристична сфера є дуже особливою, чутливою до, здавалося б, третьорядних «дрібниць». Воно й зрозуміло: вибираючи затишну гавань для короткого відпочинку від виснажливих штурмів повсякдення, нікому й на думку не спаде вишукувати серед тисяч пропозицій, якими ряхтять світовий туристичний ринок, місце, де тебе можуть неждано-негадано образити, принизити, чи таке, де тебе сприймають виключно як гаманець, що потребує термінового розвантаження.

Щодо гаманця. Санкції, накладені на Крим, створюють чимало незручностей

Старт літа-2016. Сімферопольський аеропорт. Скажемо так: немоголюдно...

тей для користувачів міжнародних пластикових платіжних карток. Так, попри всі зусилля московитських банкірів, попри всі їх хитрування і схеми, MasterCard і Visa з грудня 2015 року відключили від транзакцій Генбанк, банк Верхньоволзький, Крайінвестбанк та Севастопольський морський банк. Щоправда, з кінця січня цього року повідомлялось, що після переходу на процесинговий центр Національної системи платіжних карт Московії Генбанк (а можливо, й не лише він) уможливив користування картками Visa. Щось в подібному ж тоні мовилось і про MasterCard. Мова тут, щоправда, йде лише про зняття коштів з рахунків клієнтів та транзакції, обмежені територією лише Московії. В принципі, для пересічного московського туриста цього цілком достатньо, а от туристові з закордоння, який, ігноруючи відповідальність за порушення санкцій, надумав би віддати перевагу Криму пе-

ред якимись там Багамами, такі заходи завдадуть-таки немало клопоту.

Сам відпочинок в сьогоднішньому Криму теж має свої особливості, про які варто б знати переконаним прихильникам кримських красвидів, зокрема, моїм співвітчизникам, яким сьогодні ціле гроно українських турфірм активно пропонує наші кримські принади. Їх знадують і кришталево-чистим морем, і золотими пляжами, і тихим шелест теплих хвильок на оксамитовому піску, та навряд чи згадують, що теоретично чистіше (через значно менше число відпочиваючих) море, насправді не таке вже й чисте внаслідок значно гіршого, порівняно з доанексійними часами, функціонування комунальних служб. Те ж саме стосується пляжів, які тепер часто виглядають недоглянутими, запущеними.

З очевидних причин зблякла, змаліла, подекуди зійшла нанівець індустрія розваг. В цьому сенсі

Крим нагадує нині початок 90-х років. Мова тут навіть не про скандальне мінорічне шоу з «закриттям» неоднозначного Казантипу — все значно сумніше. Розважальні комплекси, атракціони, до яких всі так звикли, без яких важко навіть уявити Крим 2000-х, переживають не найкращі часи. Багато хто закритися, дехто — як чеський «Luna-Park», який упродовж десятиліття на початку кожного сезону встановлював свої атракціони в приморському парку мого селища, перестали приїздити. Жодного разу не працювало в минулому сезоні оглядове колесо. Ніхто вже не пропонує нашим туристам, як в минулі роки, піднятися в небо на легкомоторному літачку чи на мотодельтаплані. Певно, з міркувань безпеки. Справді, це було б надто небезпечно, адже тепер замість них над головами пляжників, іноді на висоті менше ста метрів, з гуркотом і зловисним посвистом раз по раз шугають бойові літаки...

Не сприяють розвитку кримського туризму і прозорі натяки Москви на своє «право» розмістити на території анексованого півострова, принаймні, тактичну ядерну зброю. Заяви ці почалися ще в 2014 році. Так, очільник Міністерства закордонних справ Московії пан Кирило Лавров в середині грудня того року заявив, що «відтепер Крим є територією держави, яка за статусом має ядерну зброю». Коротко і ясно. І подібних висловлювань не бракувало. Останнім повідомленням, стосовним цієї теми, була заява голови комітету Ради Федерації з оборони і безпеки сенатора Віктора Озерова для РІА «Новості» від 16 березня цього року. Зокрема, він вважає, що: «Рішення про розміщення ядерної зброї, принаймні наземної, в Криму не було (а в Москві? — В.Б.), але Росія, як суверенна держава, має право, згідно до норм міжнародного права і міркувань національної безпеки, розміщувати ядерну зброю в межах, обумовлених в міжнародних договорах (цікаво, де в тих договорах мовилось про Крим? — В.Б.), там, де ми вважатимемо за потрібне і в межах своєї території, якою безумовно є Крим». Маніпулятивність обох наведених тут заяв очевидна. Це не що інше, як демонстрація сумнозвісного ядерного кийка. Власне, ніхто не ставить під сумнів право Московії розміщувати свої озброєння, в тому числі, й ядерні, на своїй суверенній території там, де вона лише забажає. Інша річ, коли мовиться про якість там право розміщувати озброєння, тим більше ядерні, на суверенній території сусідньої держави, яку було анексовано з порушенням усіх норм того самого міжнародного права, на яке тут посилається сенатор Озеров. Подібні заяви виглядають ще більш двозначними на фоні лемента, здійсненого в Московії кастою душевнохворих, стосовно можливості перетворити США на радіоактивний попіл чи скинути ядерну бомбу в Босфор, аби змити з лиця землі Істанбул.

Чи є на сьогодні ядерна зброя на території Криму, може знати, насправді, велими невелике коло осіб. Принаймні, її носіями обладнаний флагман Чорноморського флоту Московії ракетний крейсер «Москва», її може бути встановлено на ракети дивізіону «Іскандер» в Гвардійському, на ракетне та бомбове озброєння авіації, що базується на півострові, так само оснащені ядерними зарядами снаряди можуть бути використані розташованими тут тактичними артилерійськими підрозділами.

Хтозна, можливо, відпочинок в Криму, з притороченою над ним гіпотетичною ядерною парасолькою, і сповнює безпекою бентежне серце пересічного московського туриста, але більшість кримчан, що не втратили здорового глузду та інстинкту самозбереження, такі перспективи не можуть не тривожити.

**(Закінчення
на 5-й стор.)**

Років три-чотири тому на кримських пляжах ще був аншлаг...

2012 рік. Приморська алея у Міжводному. Колись тут яблуку ніде було впасти...

Та ж сама Приморська алея, рік 2015-й...

Так само, не може не тривожити кримчан і безконтрольне, щоденне вигрібання піску з Каркінтської затоки земснарядами «Печора» та «Трофа», валовою місткістю, відповідно, 2079 та 999 тонн, що відбувається протягом вже майже двох років.

Чи усвідомлюють нові господарі життя Криму, що морська екосистема є дуже вразливою, що море продукувало той пісок упродовж довгих мільйонів років, що на відновлення лише пісочку, вже використаного на будівництві того ж Керченського мосту, підуть тисячі, якщо не десятки тисяч років? Зрозуміло, що велике будівництво потребує і великої кількості будівельної сировини. Але куди поїдуть туристи по тому мосту, якщо пляжів не стане? Я вже не мовлю навіть про таку важливу річ, як легітимність вигрібання того піску, власне, як і побудови Керченського мосту без згоди держави Україна, чи про основу основ — моральність, порядність і відповідальність перед нащадками за результати сьогодні-

шніх невиважених вчинків та прямих злочинів.

Можливо, хтось заперечить мені, що такі категорії, як моральність та порядність, тут ні до чого. Дозвольте собі не погодитись. На моє глибоке переконання, міркування порядності та моралі мають бути фундаментом всіх наших помислів, тим паче, вчинків.

Не морально зазіхати на чуже, не порядно вламуватись до чужої оселі, не законно нав'язувати в чужому домі своє бачення світу, свій спосіб життя. Мені важко уявити себе на місці сьогоднішніх кримських відпочивальників-москвитян. Ще важче уявити, як би я приїхав відпочивати в анексований Крим з материкової України. Справді, як можна безтурботно насолоджуватись життям, поринаючи у ласкаві хвилі теплого моря, ніжачись на золотих пляжах, і знати при тому, що не всім так гарно в цьому «раю»...

— Маємо право відпочивати там і тоді, де й коли забажаємо, — скажуть мені. Воно то так... А як щодо права інших, скажімо, пра-

ва корінних народів цього краю? Згідно міжнародного права, на яке іноді так любить посилається влада, вони єдині, хто має тут виключне право вирішувати долю цього краю, свою власну долю. Але ж, насправді, вони позбавлені нині того права. Позбавлені грубо, всупереч всім міжнародним законам. Більше того, лідером кримських татар заборонено, як те практикувалось колись за часів комуністичного есересеру, навіть перебувати на своїй землі. Активістів кинуть за ґрати, підданим навіть не судам — судилищем. Ставлення нової влади до цього народу дуже нагадує переслідування, причому, невмотивовані, свавільні. Чого варті викрадення, вбивства — ні, навіть не активістів, не членів якихось політичних партій чи рухів — пересічних громадян, яким не пощастило лише тим, що народилися кримськими татарами! Чого варте нещодавнє згвалтування і зв'язання вбивство Муміне Алієвої, молодшої кримської татарки з села Ізюмове! Чого варті численні обшуки у

оселях кримських татар, ба — навіть в мечетях та медресах! Чого шукають там сьогоднішні кримські «правоохоронці» — якоїсь особливо потужної підіривної літератури з бендерляндії чи, боронь Боже, складів зброї? З якого дива визнають терористами членів досить маргінальних ісламських рухів, яких за весь час перебування татар в українському Криму не було ні видно, ні чути? За які злочини кидають їх за ґрати? Обшуки, арешти, масові затримання... Чи не спадає на думку московським владцям, що такою своєю поведінкою вони аж ніяк не сприяють миру і злагоді в тісному кримському соціумі, натомість, активно провокують, м'яко кажучи, нелюбов до себе? Нещодавня заборона Меджлісу, який визнано екстремістською організацією, по суті, позбавляє чвертьмільйонний народ свого голосу, знеособлює, розчиняє його серед новоявленого, ніким не знаного досі, не визнаного жодною міжнародною організацією «народу Криму» — «народу», про який не згадують тепер навіть і в самій Московії.

Позбавлення корінного народу його виключного права мати свою усталену систему самоврядування, свої вільні, незалежні засоби масової інформації, свої навчальні заклади, розвивати свою мову, свою культуру, не є ознакою демократії, свідчить, натомість, про репресивний характер сьогоднішньої московської влади, про її бажання не дослухатися до народу, а диктувати йому, натомість, свою волю. Прикро, що несвободу народів Московії, за мовчазного, безвольного сприяння української влади, поширено і на мій Крим.

Як «русская весна» 2014 року, так і нинішнє літо 2016 року прийшло з дощами та холодами. Індикатор-травень, по якому місцеві турфірми гадають про майбутній сезон, не порадував. Перші літні дні в прихорошеному, готовому до сезону Сімферопольському аеропорту не надихають — ріденький струмочок пасажирів мляво щидиться через термінали. Провів там, щоправда, менше години, але то теж показник. Власне, справжній сезон розпочнеться лише за тиждень. Яким він буде для Криму? Чи дасть надію дрібним готельєрам, над якими сьогодні навис, до того ж, дамоклів меч уже схваленого Держдумою законопроект, згідно з яким тепер не можна буде видавати свої міні-готелі за житло, чи й забере останню, і після цього сезону в мережі з'явиться ще більше оголошень про їх продаж?

Валентин БУТ
Крим

В АЛУШТІ ПІД ВИГУКИ «ГАНЬБА МІЛІЦІЇ, ГАНЬБА РОСІЇ!» РОЗІГНАЛИ ЗБОРИ МІСЦЕВИХ ЖИТЕЛІВ

В Алушті так звана поліція розігнала збори місцевих жителів, які виступили проти забудови, що блокує вихід до моря. Було затримано трьох осіб, в тому числі і депутата так званої міськради Павла Степанченка.

Про це на сторінці в Facebook повідомив Рефат Чубаров. "У мітингу взяли участь близько півсотні людей. Вони вимагали відправити у відставку представників підконтрольної Кремлю адміністрації Алушти, в числі яких — члени партії "Єдина Росія". Захід проходив під гаслами "Влада ігнорує думку жителів Алушти", "Набережна — надбання людей!", "Звільнімо набережну від незаконних атракціонів!", — йдеться в повідомленні.

Поліції, яка відвозила затриманих, люди кричали: "Ганьба Росії!", "Ви хіба поліція, замість того, щоб допомагати людям, що ви робите?". Представники окупаційної влади не заперечують розгін мітингу. Так звана керівник прес-служби кримської поліції Ольга Кондрашова повідомила, що "мітинг не був узгоджений, співробітники поліції його припинили". "Поліцейські запропонували людям розійтись, а щодо організаторів мітингу склали три адміністративні протоколи", — цитує її "Крымформ". (УНІАН)

ВІЙСЬКОВІ РОСІЙСЬКІ ОБ'ЄКТИ В СЕВАСТОПОЛІ ЗАКРИВАЮТЬ ДОСТУП ДО МОРЯ ДЛЯ ГРОМАДЯН

В анексованому Росією Севастополі збільшується число військових російських об'єктів, що перешкоджають доступу городян до моря. Про це йдеться в повідомленні прес-служби підконтрольного Кремлю міського парламенту.

«Проблема насправді більш ніж серйозна. У Севастополі дуже мало пляжів. Доступ до берегової частини в місті постійно звужується через те, що з'являються об'єкти Міністерства оборони Російської Федерації, готелі та санаторні комплекси, які обмежують або забороняють доступ до моря», — йдеться в повідомленні.

У Севастополі базується Чорноморський флот Росії. Повпред президента Росії в Криму Олег Белавенцев заявляв, що Російська Федерація зробила Крим «неприступною фортецею». Зокрема, за його словами, на півострові створено велике військове угруповання, авіаційне угруповання «змінилося в кращій бік», поповнюється Чорноморський флот, до Криму «йдуть підводні човни 636-го проекту з ракетами на борту».

ua.krymr.com

У ЯЛТІ ВОДЯТЬ ЕКСКУРСІЇ У «БУДИНОЧОК СТАЛІНА» І «КУРІНЬ БРЕЖНЕВА»

У Ялті в екскурсійних маршрутах з'явилися «будиночок Сталіна» та «курінь Брежнєва». Про це пише місцеве проросійське видання «РИА Крим» з посиланням на главу підконтрольної Кремлю адміністрації міста Андрія Рostenка.

За його словами, раніше доступ на ці об'єкти було заборонено, тепер в рамках розвитку культурно-пізнавального туризму розробляють нові і оновлюють існуючі екскурсійні маршрути.

Також у Мінкурортів і туризму

підконтрольного Росії уряду Криму аносували туристичні маршрути та екскурсійні програми по місцях зйомок відомих фільмів радянського часу. (pravda.com.ua)

У МОГИЛІВІ З КНИГАРЕНЬ ВИЛУЧИЛИ ГЛОБУСИ З «РОСІЙСЬКИМ» КРИМОМ

З державних книгарень у білоруському Могильові вилучили з продажу глобуси, на яких Крим позначений як частина Росії.

Білоруське видання «Наша Ніва» повідомило, що місцеві органи влади, які відповідають за торгівлю, рекомендували продавцям уника-

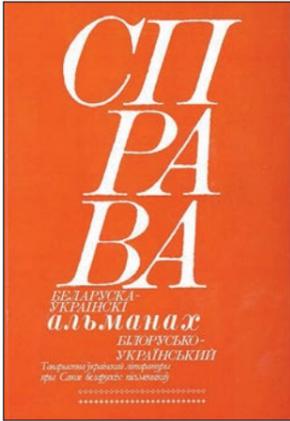
ти продажу мап і глобусів, на яких територіальна приналежність Криму відрізняється від загальновізної міжнародною громадськістю. Глобуси поки що зникли з державних книгарень, проте їх і далі можна купити в деяких приватних крамницях. Глобуси з «російським Кримом» виготовлені польською фірмою ZACHEM-GOWALA. Директор фірми Кшиштоф Главан повідомив, що його організація не підтримує «анексії Криму Росією». При цьому він визнав: щоб не втрачати російський ринок, фірма змушена була позначити Крим частиною Росії. Такою була вимога російських

партнерів, сказав він. Про те, як потрапили ці глобуси в Білорусь, не повідомляється.

У ПІДРУЧНИКАХ КУБИ АНЕКСОВАНИЙ КРИМ ОДНОЧАСНО ЗОБРАЖУЮТЬ ЧАСТИНОЮ УКРАЇНИ І РФ

У новому навчальному посібнику «Географічний атлас для загальноосвітніх навчальних закладів», фотографії якого є у розпорядженні УНІАН, на політичній карті Європи на стор. 5 територія Автономної Республіки Крим входить до складу РФ. Водночас, на політичній карті сві-

ту на стор. 3-4 територія АРК зображена як територія України. Всі друковані органи на Кубі є державними, тож будь-яка публікація (стаття, газета, книга тощо) підлягає жорсткій цензурі з боку ЦК Компартії Куби. Тому позначення на різних сторінках «Географічного атласу для загальноосвітніх навчальних закладів» Криму одночасно як частини території України і території РФ не є випадковим. Це свідчить про дотримання керівництвом Куби подвійних стандартів. У разі звинувачень з боку будь-якої сторони офіційна Гавага, посилаючись на іншу карту зазначеного видання, може назвати «незручну» карту друкарською помилкою...

МІНСЬКИЙ ЧАСОПИС «СПРАВА»: МУДРЕ СТАВЛЕННЯ ДО ІДЕНТИЧНОСТІ

Шанобливо тримаю у руках білорусько-український альманах «Справа». Видає його у Мінську Товариство української літератури при Союзі білоруських письменників. Попри невеличкий наклад (500 примірників) «Справа» є дуже важливим чинником українсько-білоруської співпраці. Дякувати Богу, у нас завжди були непогані стосунки з білорусами, але такий унікальний часопис, створений ентузіастами, в перспективі може піднести їх на значно вищий рівень. Для нас оцей «значно вищий» рівень аж ніяк не буде зайвим. Особливо враховуючи кепську ситуацію на Донбасі. От де Путін скористався штучно ослабленою, підточеною імперськими хробаками, місцевою ідентичністю! Брат пішов на брата, свій підняв

руку на свого... Засипати духовний рів там буде важко, тому треба збирати позитивний досвід звідусіль. А білоруська «Справа» якраз і демонструє інший підхід до ідентичності — цивілізований, європейський. Попрацювали б ми свого часу таким чином на Донбасі — зберегли б тисячі життів.

Серед тих, хто видає «Справу», є багато вихідців з Берестейщини. А вже кому, як не їм, доля дала шанс досконало розібратися у такому питанні, як ідентичність? Адже до 1939 року поліщуки вважали себе скоріше українцями, аніж білорусами. Тут і «Просвіта» була активною, і УПА почувалася, як у себе вдома. Однак, волонтеристським шляхом Сталін приєднав південні райони Берестейщини до Білорусі. Тільки й радості, що опинилися поліщуки у складі дружньої республіки, та все ж... Хоч і без всяких там стрелкових-гіркіних титульної національності, однак з такими ж суворами, як і в Україні, НКВД, МГБ і КГБ. Багатолітня збройна боротьба УПА закінчилася поразкою українських сил на початку 50-х років.

Минуло понад шість десятиліть... Якби тепер хтось намагався зіштовхнути лобами українців і білорусів (як, скажімо, вірменів з азербайджанцями у 1988 році), то наймовірніше спіймав би облизня. Інтегруватися в білоруський політичний і культурний простір поліщукам допомогли дві обставини: масштабні сталінські репресії проти українства, і... білоруська толерантність. Саме так, я не помилюся. Оскільки білоруського шовінізму (на зразок довоєнного польського) тут не було, то не було й антибілоруських настроїв серед поліщуку. Разом русифікувалися, разом сумували за втраченою ідентичністю... Пройшло два-три покоління, і берестейці у більшості своїй почали вважати себе білорусами. Нехай трішки особливими, можливо, у чомусь схожими на українців, але все-таки... білорусами. Але й генетична спорідненість з українством — ніякий не фантом, а даність. Час від часу цей фактор дає про себе знати. Спіраючись на проукраїнський сентимент якоїсь частини берестейців, група білоруських інтелігентів вирішили видати перше число «Справи». Потім ще і ще... Ентузіаста вибрали, як на мене, оптимальне обличчя часопису. «Справа» стала майданчиком українсько-білоруської дружби.

Теплі почуття до народу-сусіда з'являються у кожного автора «Справи» у свій час і по-своєму. Ось що написав про себе поет і перекладач з білоруської Дмитро Шербина: «Змалку чув українську і російську мови, але серце завжди горнулося саме до української. І відохотити від неї не змогла навіть російська школа, у якій довелося навчатися, бо українських шкіл в Кривому Розі тоді просто не було. Білоруську мову вперше почув десь у кімнаті. З того часу вона і захопила мене...»

Мешканець Бреста Віктор Місюк у статті «Усвідомлення самотності» описав свою

історію: «На моє національне самоусвідомлення вплинула особа мого діда Арсеня Столярчука, який народився у 1913 році. Він прихильно ставився до українського писемного слова, передплачував українські часописи, кажучи: «Українською мені читати легше...». Саме від нього можна було почути історії про конфлікт його однокласників з учителем-поляком, який зневажливо характеризував козаків з книги «Вогнем і мечем»; або про виступи українських послів на берестейському ринку...»

Коли Віктору виповнилося шістнадцять років, він, заповнюючи бланк паспорта, зазначив свою національність, як «українець». А далі сталося от що: «Документи я передав паспортниці, яка попросила мене зачекати, а потім відправила до начальника ЖЕКу. Той наказав переписати бланк і вилаяв мене: — Ти б ще чеченцем записався!»

Тобто гірше за українця міг бути тільки чеченець. По телефону що історію розповіли батьку, але він не став мене сварити за цей вчинок...»

Як бачимо, «Справа» не лакує дійсність, а воліє бачити ситуацію такою, як вона є насправді. Цікаво, чи міг би подібний до «Справи» часопис виходити на Ставропіллі чи на Кубані?

Воно-то, звісно, небезпечно давати забагато свободи мешканцям регіону з перехідною ідентичністю. Проте толерантність також має свої переваги. Навіщо мутити воду там, де до тебе ставляться добре? Ось уродженець Волині, колишній боєць

УПА Володимир Мурашківич переїхав у Кобрин на прохання дружини-берестейки. Однак, з часом непогано інтегрувався в білоруський соціум, якщо судити з його поезій. Бо знаходимо там і такі рядки: «москаль наш прапор розірвав біло-червоно-білий... І в позу переможця став в зухвальстві гордо-смілий». Як бачимо, для ідейного бандерівця білоруський прапор вже - «наш»... Та воно й зрозуміло - коли довго живеш у країні, то вона стає тобі рідною.

Хоч автори мінської «Справи» мають різну ідентичність, це нікого не лякає. Скажімо, Петро Кулик дуже вболіває за говірку рідного села Головичі Дрогичинського району: «Почему я пишу на нашем говоре? Когда мне было лет пятнадцать, я стал замечать, что некоторые слова голубчицкого языка стали забываться и выходят из употребления. В начале шестидесятых мы с братом Димой с трудом вспомнили и записали около десяти полужабытых слов. К великому сожалению, мой родной западно-полесский язык в течение пятидесяти послевоенных лет превратился в изгоя...»

Петро Шепетюк з Кобринського району також трепетно ставиться до говірки свого села Ліліково. Але не обмежується лише нею: «Коли стало більше вільного часу, я почав складати біографічну поему білоруською мовою. Потім переклав її на рідну ліліковську говірку. Пишу вірші на трьох мовах: поліліковськи, на беларуській

мове і на руском языкe. Планую підучити українську граматику, щоб писати і на цій мові...»

Білорус Уладзіслав Ахроменка, музикант і прозаїк, який тепер живе в Чернівці, дуже детально розповів про своє коріння:

«Народився я у Гомелі. Мій український дід Костянтин походить з Балаклі — містечка на Слобожанщині, яке заснував реєстровий козак Яків Чернігівець. Мій білоруський дід Авхім у 1933-1934 роках служив у самому Чернівці і свого сина назвав на честь легендарного чернігівського князя Ігоря. В 1996 році я випадково потрапив на Сіверщину, де й познайомився з майбутньою дружиною, корінною чернігівкою. Наша дочка чудово знає і батькову, і мамину мови, вважає себе білоруською українською походження, і у свої дванадцять може організувати сіл і з білоруськими, і з українськими справами...»

Попри те, що Уладзіслав живе тепер у Чернівці, і один з дідів у нього ширий слобожанець (ще й дружина-українка!), уродженець Гомеля доньку виховав... свідомо білоруською. І це не складає жодної проблеми для українських друзів музиканта і письменника. Ось такі ми - українці і білоруси. Нас хлібом не годуй - дай лише реалізуватися у своїй споконвічній толерантності. Тому добре, що є на світі часопис «Справа», і сподіваюся, що він ставатиме все популярнішим в Україні.

Сергій ЛАЩЕНКО

«ДЕ КРИМ ЗА ГОРАМИ...»

«Назвіть хоча б одну російську народну пісню про Крим!» — це нищівний аргумент проти галасунів, що «Крим — коренная русская земля». Нема вірнішого індикатора історичної правди.

Прочитую уривок з підручника для педагогічних інститутів «Русское народное поэтическое творчество» за редакцією М. Г. Кравцова («Просвещение», 1971, стор. 270): «Историческая жизнь народа оставляет в его творчестве значительные и разнообразные следы: прямые указания на время и место действия, на события и лица, отражение общественных отношений, материальной культуры, быта и воззрений народа. Все это придает фольклору большую познавательную ценность. По его произведениям прежде всего можно судить о настроениях и стремлениях народных масс в разное время, о том, как сам народ оценивал исторические события и деятельность исторических лиц. Здесь невольно вспоминаются слова Байрона:

*Порой историк
вводит в заблуждение,
Но песнь народная
звучит в сердцах людей».*

Заперечити правдивість процитованого неможливо.

Виберемо з російських історичних пісень прямі вказівки на місце дії і побачимо точну їх географію. Вони циклізують сюжети навколо Москви, відображають час Івана Грозного, взяття Казані, походи Єрмака, боротьбу російського ополчення проти польської шляхти, повстання Пугачова, Разіна, будівництво заводів на Уралі і текстильних фабрик у центрі країни, реформи Петра I, Вітчизняну війну 1812 року, оспівують Волгу-матінку.

А Крим? Після нелегких пошуків виявив я кілька солдатських пісень періоду Кримської війни 1853-56 рр. Та всі вони про бої і командирів, і ніяк не відображають життя російського народу. Не можна не взяти до уваги і таке. На стіні Севастопольського музею військово-морського флоту і зараз можна прочитати точний список полків, котрі захищали Севастополь у цій війні. 12 з них були українськими, 6 білоруськими, 5 польськими, 2 литовськими. А 30 російських, як знаємо, у своєму особовому складі мали чи не половину частину казанських татар, башкирів, якутів.

Отже, вважати пісні того часу російськими, тим більше, піснями всього російського народу, навряд чи можна.

Невже більше нічого? На стор. 18 уже цитованого підручника читаємо: «На основе литературной песни «Кочегар» в советском фольклоре было создано немало новых, например:

*«Раскинулось море широко
У крымских родных берегов...»*

Всі інші жанри російської народної пісні жодної згадки про Крим не мають.

Не те в українській народній творчості, причому не одного, а найрізноманітніших жанрів. Почесне місце серед них належить кобзарським історичним думам. Дума про Самійла Кішку точно визначає місця подій. Місто Козлов (Гюзльов, нинішня Євпаторія) називається 8 разів, Чорне море — 10. Згадуються Кафа (тепер Феодосія), козловська (євпаторійська) пристань, Дніпровський лиман, Дніпро, острів Тендра, Запорозька Січ, Межигірський Спас, січова Покровська церква, Трахтемирівський монастир. Серед 350 невілників називаються історичні по-

Орест Корсовецький (у центрі) в редакції «КС»

статі Марка Рудого, Мусія Грача... Після вдалого повстання колишні невілники припливають на захопленій турецькій галері до «Тендрова-острова», де зустрічаються з гетьманом Семеном Скалозубом та запорозькими козаками. А це дозволяє точно визначити дату — 1599 рік, коли Скалозуб вів запорожців на турецьку фортецю Азов через Чорне море та Керченську протоку і перестоював на початку

року біля острова Тендри, чекаючи доброго вітру. Звідси можна вичислити, і коли Самійло Кішка потрапив у турецьку неволю — в 1573 році, тобто був невілником 26 років.

Отже, одна лише дума про Самійла Кішку дає більше відомостей про ці краї та їх історію, ніж весь російський фольклор, разом узятий! А таких дум - не один десяток. (Закінчення на 7-й стор.)

Шановна редакціє! Минулого року під час Книжкового форуму у Празі я познайомила з молодим українським письменником Олегом Павлівим, який зараз проживає в Чехії. Нещодавно отримала від нього статтю «Леся Українка. Сімейна переписка» з ілюстративними матеріалами. «До статті я долучив цінні, раніше ніким не публіковані світліни автентичної переписки Лесі Українки та її батьків», — пише автор.

Ми запланували влітку показати львів'янам виставку стародруків з особистої книгозбірні Олега Павліва. А що його статтю з рідкісними ілюстраціями надсилаю на ваш розгляд. Буду вдячна за публікацію! З пошаною, **Зеновія ФІЛІПЧУК**, завідувач Народного музею Тараса Шевченка (м. Львів)

Мгр. Олег ПAVЛІВ товариство «Опір Західної України» в Празі (Чеська Республіка), письменник, автор книг «Повертаючись на старину», «Страчене кохання»

В історії української літератури закарбувалося безліч відомих на весь світ імен різноманітних українських письменників, але найбільш виразною серед них персоналією слід вважати саме Лесю Українку (з дому Лариса Косач), яка не просто написала кращі прозові, ліричні та драматичні твори, якими зачитуються уже понад століття не тільки вітчизняні, але й закордонні читачі; вона надала українській мові та літературі дух європейськості і її твори стали класикою для майбутніх поколінь...

І, що цікаво, історію життя та творчості Лесі Українки можна почерпнути із безліч раніше не виданої друком до огляду читачів її приватної кореспонденції та переписки, яка зберігається саме в Празі, в одній із колекцій Спеціальних збірок Національної бібліотеки Чеської Республіки - Слов'янської бібліотеки.

Свого часу в світ вийшли тільки 2 книги, присвячені приватній кореспонденції Лесі Українки, а саме книга Світлани Кочерги під назвою «Листи так довго йдуть: знадоба архіву Лесі Українки в Слов'янській бібліотеці в Празі» (Нью-Йорк: Видання Українок Америки, 2002) та

книга під назвою «Косач-Кривинюк Ольга: Леся Українка: Хронологія життя та творчості» (Нью-Йорк, 1970), в яких поміщена тільки певна частина досліджених листів Лесі Українки.

В нашій статті ми вирішили торкнутися найбільш інтимної та чуттєвої переписки, а саме переписки Лесі Українки з її батьками - матір'ю Оленою Пчілкою (з дому Ольга Косач) та батьком Петром Косачем, яка раніше ще не була дослідженою та не набула широко розголосу серед читачів, і світліни прижиттєвих листів якої на сторінках журналу «Пороги» друкуються вперше.

Мати Лесі Українки - Олена Пчілка свого часу довгий час перебувала в Празі. Збереглася чимала кількість кореспонденції до неї від її чоловіка Петра Косача. Ось як звучить один із його листів до Олени Пчілки, цитую: «Твоє письмо, чарівниця, вернуло мене до життя! Я знову співаю і виспіваю тебе. Моя зоре, моя Ольга, я за тебе кинуся в море!»

Все ж таки золота рибка я хочу бачити тебе ще в Києві і приїду! Щоб діло справити як слід в Києві, і тебе не задержувати, я виїду звідси у вівторок вранці і буду вночі там. Пока ти приїдеш управляю всі діла, і з тобою додому. В Житомир можемо не заїжджати.

Ліля зовсім здорова. Лесю ще можемо і купуємо, а проте вона не плаче. Михась і я здорові.

Який я радий, що тобі твоя поїздка удалася! Ой якби скоріш побачитись моя крапичка! Та якби у тебе були такі ж думки, як ото в останньому листочку!

Цілую тебе без ліку й без міри. Ввесь твій П. Косач», написано в м. Луцьк, 23 грудня 1881 р.

А ось ще один лист, адресований Петром Арсеновичем безпосередньо своїй дочці Лесі, цитую: «Пишу до тебе, мила моя Леся, бо мама сказала тільки переїздом, що в тебе мало грошей. Посилаю 25 р. Дуже радий, що ти

ЛЕСЯ УКРАЇНКА. СІМЕЙНА ПЕРЕПИСКА

(ЗА МАТЕРІАЛАМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЗБІРКИ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ В ПРАЗІ)

поздоровила... Ми теж всі здорові. Мама уже відпочила з дороги. Тобі прийшли листи від дядьки Верзілова, чернігівського декаденса, редактора Лукича та ще якісь. Всі їх тобі вишлемо.

Будь-же здорова і Богу мила. Цілую тебе дуже. П. Косач», написано в с. Колодажне, 16 серпня 1891 р.

Ось як палко любив свою дружину Петро Арсенич, і завше дбав про дочку Лесю, допомагав їй в її тяжкій хворобі. І хоча його листи не наповнені правдоподібною лірикою та пафосом, що були притаманні Лесі Українці, та все ж цікаве кожне слово у переписці з дочкою, яким би воно не було. Саме кризь переписку усвідомлюємо правдиву ідилію сімейного життя Косачів.

Цікаво і те, про що стає відомо зі збереженої приватної кореспонденції, що батько Лесі Українки, в часі ув'язнення близької їй особи - Михайла Кривинюка, який, повернувшись з Праги в Україну на літні вакації в 1907 році, був арештований за розповсюдження ілгальної літератури в Гнітничі, допомагав йому вибратись на волю під час його арешту та ув'язнення в Острозькій тюрмі. Зачитуючись перепискою, знаходимо лист, адресований Михайлу Кривинюку від Петра Косача, в якому батько Лесі Українки пише до Михайла Кривинюка наступне, цитую: «Всього чого я досягнув своїми проханнями, дорогий Михайлу Василювич, це прискорення Вашої справи. Воно передане для доказів тільки тепер міському Жандарському полковнику, котрий обіцяв прискорити процес...», написано в м. Житомирі, 15 вересня 1907 р. Відтак, в 1908 році виїзною сесією Київської окружної палати в Житомирі Михайла Кривинюка виправдали, і це очевидно з досліджень наявної кореспонденції, до його виправдання активно долучився батько Лесі Українки, який заради визволення її довіреної особи виїздив у Житомир для улагодження справи Михайла Кривинюка.

А ще листи, адресовані Лесі Українці її мамою Оленою Пчілкою. Їх збереглося небагато. Більшість листів, принаймні ті, що збереглися в Спеціальній збірці Слов'янської бібліотеки, адресовані від батька. Ось якими були листи цитуємо: «Всього чого я досягнув своїми проханнями, дорогий Михайлу Василювич, це прискорення Вашої справи. Воно передане для доказів тільки тепер міському Жандарському полковнику, котрий обіцяв прискорити процес...», написано в м. Житомирі, 15 вересня 1907 р. Відтак, в 1908 році виїзною сесією Київської окружної палати в Житомирі Михайла Кривинюка виправдали, і це очевидно з досліджень наявної кореспонденції, до його виправдання активно долучився батько Лесі Українки, який заради визволення її довіреної особи виїздив у Житомир для улагодження справи Михайла Кривинюка.

А ще листи, адресовані Лесі Українці її мамою Оленою Пчілкою. Їх збереглося небагато. Більшість листів, принаймні ті, що збереглися в Спеціальній збірці Слов'янської бібліотеки, адресовані від батька. Ось якими були листи цитуємо: «Всього чого я досягнув своїми проханнями, дорогий Михайлу Василювич, це прискорення Вашої справи. Воно передане для доказів тільки тепер міському Жандарському полковнику, котрий обіцяв прискорити процес...», написано в м. Житомирі, 15 вересня 1907 р. Відтак, в 1908 році виїзною сесією Київської окружної палати в Житомирі Михайла Кривинюка виправдали, і це очевидно з досліджень наявної кореспонденції, до його виправдання активно долучився батько Лесі Українки, який заради визволення її довіреної особи виїздив у Житомир для улагодження справи Михайла Кривинюка.

в'янської бібліотеки, Лесі Українці були адресовані від батька. Ось якими були листи цитуємо: «Всього чого я досягнув своїми проханнями, дорогий Михайлу Василювич, це прискорення Вашої справи. Воно передане для доказів тільки тепер міському Жандарському полковнику, котрий обіцяв прискорити процес...», написано в м. Житомирі, 15 вересня 1907 р. Відтак, в 1908 році виїзною сесією Київської окружної палати в Житомирі Михайла Кривинюка виправдали, і це очевидно з досліджень наявної кореспонденції, до його виправдання активно долучився батько Лесі Українки, який заради визволення її довіреної особи виїздив у Житомир для улагодження справи Михайла Кривинюка.

З учорашнього дня у нас новий проект - видати (і навіть не в далекому часі!) волинський збірник, написаний самими живущими на Волині. Облічуємо сили: ну, ми всі, потім Зюня, Маня, Жданов, Бернадській (письмовид. Іршікевича), ну і ще може хто... Сьогодні обдумували назву збірника. Можливості такі: «Здобуток Волині», «Волинські жнива», «Волинська Україна», «Волинський скарб», - чи не хороше, га?.. У великій разі коли творю ще нема ні одного, то назвів би збірника вже аж забагато!..

Ну, будь мені здорова! Не скачай, перебувай хвилю... мама»

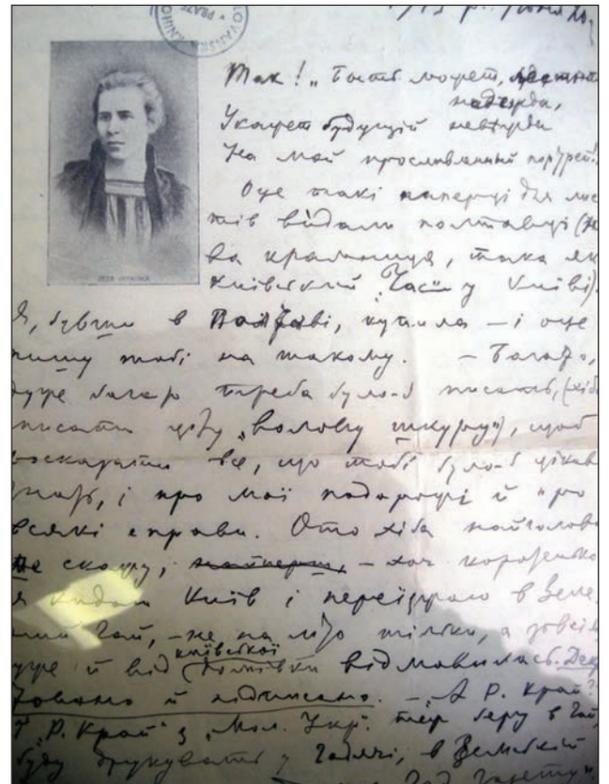
Приватна переписка Лесі Українки та її сім'ї не є вичерпною в цій статті, оскільки в Спеціальній збірці Слов'янської бібліотеки збереглося ще безліч цікавих і цінних листів тієї доби, але й так читачам, певен, було цікаво погортати сторінки з історії приватної кореспонденції родини Косачів.

Джерела:

1. N6rodnn knihovna IIR - Slovansk6 knihovna: Speci6ln sbnruky Slovansk6 knihovny : Lesja Ukrajinka - sbnruka osobnn korespondence a korespondence sprnshznmn6ch osob - T-LU2

На світлинах:

1. Лист Лесі Українки, адресований Ларисі Косач-Квітці на Кавказ в м. Кутаїс, липень 1914 р., рукопис Олени Пчілки.
2. Телеграма Михайлу Кривинюку в Прагу від Олени Пчілки, травень 1903 р.
3. Відкритий лист Олені Пчілці від її чоловіка Петра Косача під час її перебування в Празі.
4. Автор статті досліджує приватну кореспонденцію Лесі Українки та її родини в приміщенні аудиторії для студій Слов'янської бібліотеки в Празі, 20.IV.2016 р.

Як і в російському фольклорі, в українській народній творчості багато історичних пісень. Видатне місце в них належить Криму. Наприклад, у пісні «Ой на горах сніги лежать» співається:

*Ой по горах сніги лежать,
По долинах води стоять,
А по шляхах маки цвітуть:
То ж не маки червонькі -
То козаки молоденькі
Битим шляхом у Крим ідуть...*

Не всі історичні пісні мають слово «Крим», але їхній зміст не викликає потреби в цьому. В пісні «Що сі в полі забіліло» розповідається, як татари гнали полон, потім паювали. Одному дісталася жінка. Між кінцями він пригнав полонянку додому і змусив працювати, що вона робила з прокльонами. Почула це дружина татарина, вибігла з хати і вдарила... рідну матір, котра пошрамові на пальці упізнала свою доньку, давно забрану в полон ордою. Як не просила донька одягнути дорогі шати і залишитися, мати сказала:

*Я не хочу панувати,
Піду в свій край загубити.*

Величезний пласт в українському фольклорі складають чумацькі пісні, зовсім невідомі фольклорові російському. Для прикладу візьмемо «Гей, у степу криниченька», де співається:

*Гей, воли ревуть да води не п'ють,
В Крим доріженьку чують,
Гей, чи на мою, гей, чи на свою
Головоньку віщують.*

*Гей, заслаб чумак,
Заслаб молоденький
Та й у Криму на перевозі...*

В Україні згадують Крим навіть у піснях... про кохання! Прикладом може бути відома всім «Взяв би я бандуру», звідки слова:

*Де Крим за горами,
Там сонечко сяє,
Ой там моя мила
Сльози проливає.*

Навіть в обрядово-календарних піснях, котрі, здавалося б, далекі від зображення історичних подій, виразно відчувається вплив Криму. Така, наприклад, жнивська пісня «У неділю пораненько», що має один сюжет і спільні рядки з історичною піснею. Колядки та шедрівки — і ті не позбавлені цього впливу, наприклад:

*Шедрий вечір, добрий вечір!
Привела корова полового бичка,
Привела вівця чорного барана.
Половим бичком у Крим ходити,
У Крим ходити, сіль возити,
А чорним бараном вівці плодити.
Шедрий вечір, добрий вечір!*

У найдавніших за часом створення обрядово-календарних піснях немало слів про Чорне море, наприклад, у веснянках «З-під зеле-

ного дуба», «Коло води-моря». Про нього співається і в багатьох історичних піснях.

З плином часу все більше перекоонуємося, як була сфальсифікована наша історія в численних книгах, підручниках; читаємо, чуємо, бачимо, відчуваємо, як ті фальсифікації використовуються. Та неможливо сфальсифікувати народну пісню, хоч такі спроби були.

І останнє. Всіх попередніх, на противагу галасунам про «коренної» Крим, я аж ніяк не переконую, що Крим — «корінна українська земля». Але безперечно, що український народ з Кримом пов'язаний набагато тіснішими історичними зв'язками, ніж ті галасуни.

Орест КОРСОВЕЦЬКИЙ
«Кримська світлиця»,
№ 21 за 29 травня 1993 року

ВІД РЕДАКЦІЇ «КС». Цей матеріал незабутнього «світличанина» Ореста Корсовецького з'явився недавно на одному з українських сайтів — після того, як ми поповнили наш pdf-архів номерами «Кримської світлиці» за травень 1993 року, коли й була опублікована ця стаття. Приємно, звичайно, що унікальний «Світличний» архів — життєпис кримсько-українського буття, помічається і використовується, що потрібен людям. Але, шановні співвітчизники, на

сьогодні ми встигли оцифрувати лише підшивку по травень 1993 року, незабаром виставимо архів за червень. Ми — це брутально звільнені, викинуті за борт останні кримські працівники «Кримської світлиці» — хранителі її архіву, історії, духу, традицій. Ми не знаємо, скільки ще встигнемо оцифрувати, увічнити номерів «Світ-

лиці», обіцяємо лише, що будемо робити це, скільки зможемо.

Але скажіть, чому нам, вже, фактично, викресленим зі штату, це болить, а тим, хто у Києві захоплює зараз «Кримську світлицю», начхати на її майже 24-річну історію?

А втім, хіба тимчасовим і випадковим людям потрібна якась історія?

Підшивка «Кримської світлиці» (друга зверху полиця!) зберігається навіть у бібліотеці Українського Вільного Університету у Мюнхені

У КИЄВІ ОГОЛОСИЛИ КОНКУРС НА ПОСАДУ РЕДАКТОРА ГАЗЕТИ «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ»

Українське державне підприємство «Національне газетно-журнальне видавництво» оголошує конкурс на заміщення вакантної посади головного редактора газети «Кримська світлиця». Відповідне оголошення опублікували на офіційному порталі

«Культура». Як повідомляється, конкурс оголошений з 7 червня і триватиме до 22 червня 2016 року.

«Вимоги до кандидата: вища освіта відповідного професійного спрямування, досвід роботи в управлінні, керівництві, знання сучас-

них редакційно-видавничих технологій, знання порядку підготовки матеріалів до друку, досвід роботи в друкованих засобах масової інформації, володіння мовами: українська (літературна), англійська (elementary), впевнений користувач ПК, комунікабельність», — йдеться в повідомленні. Також від кандидатів чекають вміння орієнтуватися в суспільно-політичній ситуації в Криму і Севастополі.

Редактор газети «Кримська світлиця» Віктор Качула, який зараз перебуває в Криму, повідомив «Крим.Реаліті», що йому не було відомо про оголошений в Києві конкурс. «Мені коментувати те, що відбувається, з позицій моралі, людяності, професіоналізму журналістського, неможливо, тому що те, що відбувається, — взагалі за межами моралі. У всіх моїх минулих зверненнях я домагався у співзасновників газети діалогу, щоб проблема була розв'язана цивілізованим, законним шляхом, а не так, як вона вирішена зараз. А те, що залишені напризволяще чотири людини, які в Криму продовжують працювати попри все, — це за якою мораллю оцінюється взагалі?!» — сказав Віктор Качула.

Гендиректор «Національного га-

зетно-журнального видавництва» Андрій Шекун розповів «Крим.Реаліті», що Віктора Качулу звільнили з посади головного редактора газети 31 травня 2016 року за «невиконання наказів про переїзд редакції на материкову Україну і прогули в робочий час».

«Кримську світлицю» видають у Криму з 1992 року. Засновниками газети наразі є Міністерство культури України та Всеукраїнське товариство «Просвіта». У березні 2014 року друк і поширення газети на півострові припинили, її керівництво не намагалось отримати російську ліцензію. У червні редакція втратила приміщення, в якому працювала останні 12 років. Утім, кримська редакція видання продовжує щотижня верстати свіжі випуски «Кримської світлиці» в електронному форматі, працівники редакції відмовляються залишити півострів і переїжджати на материкову частину України.

Раніше в газеті «Кримська світлиця» повідомлялося, що 14 березня 2016 року вийшов наказ гендиректора «Національного газетно-журнального видавництва» про переведення редакції з Сімферополя до Києва. Гендиректор «Національного газетно-журнального видавництва» Андрій Шекун пояснив це тим, що Міністерство культури України, як і інші державні відомства, видало директиви про переведення державних установ на мате-

рикову частину України у зв'язку з анексією Криму.

Верховна Рада України офіційно оголосила 20 лютого 2014 року початком тимчасової окупації Криму і Севастополя Росією. 7 жовтня 2015 року Президент України Петро Порошенко підписав відповідний закон. Міжнародні організації визнали окупацію й анексію Криму незаконними і засудили дії Росії. Країни Заходу запровадили низку економічних санкцій. Росія заперечує окупацію півострова і називає це «відновленням історичної справедливості».

<http://ua.krymr.com/a/news/27784903.html>

* * *

ВІД РЕДАКЦІЇ «КС». Коментувати далі що розправу над газетою і людьми, що її творили й домагалися лише, щоб була врахована і їхня думка у визначенні майбутнього «Світлиці», напевне, вже досить — це було зроблено, зокрема, у минулому числі «КС». Стосовно ж рейдерського конкурсу на посаду редактора КИЇВСЬКОЇ «Кримської світлиці» — порадили б до обов'язкових «кандидатських» вимог додати ще й отаку: претендент повинен мати «талант» не чути, не бачити, не усвідомлювати, не пропускати через совість і душу те, що вчиняють зараз зі «Світлицею» і її багатолітніми творцями кийські чиновники, підло, брутально і показово-цинічно гублячи долі своїх співвітчизників у загубленому Криму.

Бо інакше цей конкурс не виграти...

2007 рік. А. Шекун (праворуч) на 15-річчя «Кримської світлиці». То що, «друже» Андрію: за здоров'я чи за упокій?..

«ОСІННІЙ МАРАФОН»

Так називається один із моїх найлюблених радянських фільмів. Справжній про справжнє, хоча і з дуже невибаланим сюжетом. Але вмюють же люди так зачепити за живе, що і сьогоднішній в чужому невідомому коханні впізнаю щось своє, болісне, чого взагалі-то і не було, просто промайнуло десь недалечко, на відстані подиху. Втім, це фільм багаторівневий, і для мого віку значно актуальніший інший його аспект: час від часу перед глядачами з'являються бігуни - шанувальники марафонських дистанцій, що хоч нібито і відокремлені від сюжету, але сприймаються як лейтмотив і того, що на екрані, і взагалі нашого життя.

Ось так б'жімо спочатку через шкільні роки, аби швидше подорослішати, потім поспішаємо одержати хорошу освіту, роботу, створити сім'ю, облаштувати житло. Втомилися після насиченого подіями дня, підсумовуємо, чого ж домоглися, що здолали, і хочеться, щоб хтось нас за це похвалив, оцінив наші старання. А марафон триває, бо ще так багато треба зробити, спочатку — для дітей, потім — для внуків. І не шкодуємо себе, б'жімо, вже задихаючись, як б'жуть спортсмени-олімпійці, бо на кращих чекають кубки, слава, почесні, винагороди.

Але в житті фінал буває іншим. А пишу про це тому, що переживаю щось схоже на його генеральну репетицію. Свою журналістську стежку розпочала, коли мені вже було під сорок. Така собі російськомовна і російсько-культурна, як майже всі кримські діти п'ятдесятих років народження, в «Кримській світлиці» починала з нуля, щоб не сказати — з мінусових величин, бо постійно збивалася на «третю мову» — той жадливий суржик, яким ми послуговувалися вдома. Після роботи, де через глузливий зауваження боялася відкрити рота, — шкільні підручники, словники, простенькі вправи. А я ж була у видавничстві «Таврія» кращим редактором, цей титул одержувала тричі (три роки і проводився конкурс), після чого він помер, бо подальші змагання для колеґ стали не цікавими. А ось тепер, така уславлена, потрапила обличчям у саму багнюку, бо не вмiла навіть того, що вмiє кожна українська дитина.

Такою стартувала я на цьому марафоні. Ставили перед собою все нові і нові завдання. Навчалася особливому стилю спілкування, бо треба було завойовувати довіру, аби людина дозволила зазирнути собі в душу, оскільки, окрім достовірного фактажу, в дописі має бути присутньо ще й якась родзинка, і найчастіше вона — від людини, від когось із героїв, це вони вдихають новий смисл у здебільшого звичні одноманітні події. Пишу про це з огляду на те, що сьогодні — День журналіста, у якості, так би мовити, майстер-класу.

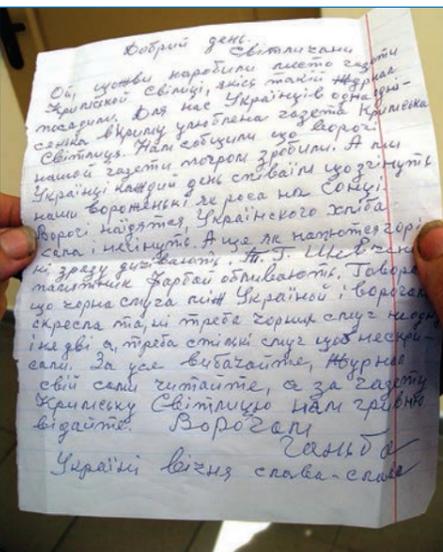
Чому навчалася це? Та усьому і щодня. Бо не хотілося бути ні неграмотною, ні нудною, по собі знаю: варто спіткнутися на якомусь недолугому слові, і вже перестає працювати й сама ідея, ради якої старався автор. А ще не працюють ідеї, коли в них не віриш і сам, просто виконуєш чийсь завдання. Та у нас в газеті таких проблем не виникало. За всі

майже чверть сторіччя, що я пропрацювала в «Кримській світлиці», тут не промайнуло жодної людини, яка б не була відданою ідеям українства, не любила б наш народ, не старалася б, аби він здобув те, чого одвічно прагнув. І це, ймовірно, тому, що в газету приходили не за заробітком — він був жалюгідним, отже, неширим і меркантильним тут було просто нічого робити.

Та боротися доводилося не лише із собою — за професійне самоудосконалення, але і з зовнішніми обставинами, зокрема, навчатися жити по півроку без зарплати (а я ж була у сім'ї єдиним здобутчиком), та і при зарплаті постійно шукати підробіток. Перед очима розвиднілося лише тоді, коли нас прийняло до свого складу Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України, що в Києві. Полегшало матеріально, а головне — підвищилася наша самооцінка, ми ж тепер — міністерські, ми — поважні, ми — потрібні своїй державі.

Ось тут і проситься крапка та коронне: жили вони довго, щасливо і померли в один день. Але не дуже довго, не дуже щасливо і померли не разом. Бо попереду були і оптимізація (нас намагалися переполовинити), і ліквідація (редакцію було опечатано і газета не виходила більш як півроку), і «депортація» — це коли тодішня «донецька» керівниця ГЖВ пані Карасьова вирішила, що доречніше єдину на півострові україномовну газету готувати в Києві — звідти ж видніше, що тут у нас відбувається.

Ми вже були на фінішній прямій, вже сбливав термін, указаний в попередженні про звільнення, коли прилетів янгол у жіночому образі і повернув нам і нашим читачам все втрачене, а головне — віру в справедливість, що межувала на той час з вірою в диво. То була нова керівниця ГЖВ Олеся Білаш —

2010 рік. Лист читача з оцінкою діяльності тих, хто намагався тоді захопити й переінакшити «Кримську світлицю». Як не парадоксально, але й сьогодні дійові особи — ті ж самі!

Між двома Вікторами Володимировичами — головним редактором «КС» (ліворуч) і заступником гендиректора ГЖВ (праворуч), який у 2011 році спеціально прибув із Києва «розпечатувати» заблоковану «папередниками» редакцію, у загадала бажання, щоб усе в нашій «Світлиці» було добре. І таки ж було! Але недовго...

дочка відомого композитора, світла людина. Та незабаром у ГЖВ прийшла нова «революційна» влада, стабільністю більше і не пахло, рухатися вперед стало все складніше, а останнім часом наш марафон відбувся неначе в кайданах. Бо жили і працювали вже у чужій країні, у напівлегальному становищі, без реальних механізмів збору інформації, і були настільки «оптимізовані», що нас можна було перерахувати на пальцях однієї руки.

І попереду завжди був наш головний редактор Віктор Качула, власне, він був всюди і у всіх іпостасях, а внесок інших — переважно просто присутність живих голосів і живих сердець. Я ніколи не належала до тих, хто підтримує якусь окрему людину через симпатію чи із якихось інших міркувань, і ніколи не скажу: Іван Іванович має рацію, тому що він Іван Іванович. Це я про те, що роль Віктора Володимировича стала надзвичайною. Іноді я уявляла, як в чотирьох увечері, здавши газету, він переводить подих, а вранці мусить знову бігти, та ще й як, бо не пропустили і не затримали ми жодного номера, адже читачам абсолютно байдуже, коли востаннє торкався редактор головою подушки. Важливо інше: що насправді робиться в Криму, бо хоч тут і не стріляють, але він на довгі роки залишиться «гарячою точкою», що обпекла і обпече не одне серце.

А тим часом у Газетно-журнальному видавництві відбувся рейд по виявленню прогульників. Такими було визнано усю редакцію «КС» за винятком Ірини Миткалик, яка нібито разом з представником відділу кадрів і звернулася до начальства, аби закликала нас

до порядку. Ще місяць тому ми ділили з Іриною і горе, і радість, а переїхала вона до Києва, як того вимагала влада, бо нічого не треба було везти із собою: в Сімферополі лишилася квартира, а в ній — працездатна мати.

У інших — і обставини інші, не хочу з цього приводу повторюватися. Не скажу і того, що ми нібито не очікували оргвисновків. Шокувала форма, у якій відбулася розправа. Бо хоч і кажуть, що для благородної мети всі засоби гарні, але ж не звільняти за «прогульною» статтею тих, хто пропрацював у газеті довгі роки, все витримав, все здолав, а останнім часом ходив по лезу бритви, порушуючи російські закони і усвідомлюючи, якою може бути розплата?!

Тим не менше, кийське начальство «привітало» нашого головного редактора з Днем журналіста наказом про звільнення, на черзі і решта колективу. Важко все це усвідомити, особливо спектакль з виявленням «грубих порушників дисципліни». Ми ж завжди жили і працювали в Сімферополі, тут були і наші робочі місця! Чого домагаєтесь? Щоб ми з найвірнішими нашими читачами-шанувальниками, котрі вже понад два роки є свідками оцих абсурдних стосунків з чиновницьким Києвом, зненавиділи Україну і українську владу, щоб у відповідь на ворожий випад теж стали ворогами усього, чим досі жили? Не вийде!

І нехай ми завершуємо свій марафон з пльовком у обличчя, але чую, як аплодують нам наші читачі, подібно до того, як, за традицією, проводжають в останню путь відомих діячів мистецтва...

Тамара СОЛОВЕЙ

Господинею сьогоднішньої поетичної сторінки «КС» є прекрасна поетеса Ліна Котлак. Ось, що вона пише про себе: Уродженка Волині. Освіта — вища, факультет іноземних мов (англійська та німецька). Викладаю в школі англійську мову. Додатково виконую обов'язки шкільного бібліотекаря.

Керуюся у житті «формулою» щастя, закладеною у кожного з нас в голові. «Світом керують оптимісти — песимісти глядачі». Тож для щастя мені багато не потрібно:
- обираю на життєвому шляху реальні цілі;
- стараюся радіти кожній хвилині життя, знаходити позитив у рутинній роботі;
- приділяю достатньо часу улюбленій справі;
- піклуюся про своє тіло і душу;
- вчуся прощати і бути вдячною;

- дозволяю собі інколи бути дитиною.

«Світом керують оптимісти — песимісти глядачі». Формула щастя Ліни Котлак, поза всяким сумнівом, дієва. Аби переконатися в тому, досить почитати її вірші, де тонко відчуття життя, часу й простору проникає в читача від перших рядків. Образні, чуттєві вірші пані Ліни відкривають нам цілий світ, не залишають байдужими жодну живу незаскнілу душу, адже пише вона про нас:

«Душу широку
Разом з серденьком
Люди лукаві
Довго шукали.
Вийняти хтіли.
Та не зуміли...»
І не зуміють. Долучаймося ж, шановні «світличани», до добірного українського слова!

Ліна КОТЛАК

думкою вільно,
що кінь без вуздечки,
ввись полетіло —
Бог дав йому крила...

* * *

Почуваюся дрібним
зернятком...
Прорости хоча б блідим
паростком,
а чи пташечці стать
поживою...
Не засохнути б,
не розсипатись,
сухим вітрищем
не розвіятись
на малесенькі
на пилюночки...

* * *

Нитка тоненька
ніжною гладдю
в блиску шовковім
на п'яльцях
юність зірчасту гаптує.
Вправно ведеться
голка руками,
робить стібочки дрібненькі,
тішиться гостра,

тихим шумом хвиль,
В міжбрів'ї, на чолі
Насіє складок.
Шезає водяна рябін.
Безодня почуттів —
Слід неминучий.

* * *

Душа моя навшпиньки
ходить,
боїться зворухнути щастя
рожево-золотий серпанок,
що впав негадано-неждано
на відчай безнадії.
Намріяне вночі думками,
навiane зеленим вітром,
пахуче й ніжне, як рум'янок,
м'яке і тепле несказанно
моє маленьке щастя.

* * *

Босими ступнями ніжно
Приминає вітер трави,
До джерельця сліз простує
Спити тугу невимовну.
Шепіт трав дороговказом
Вірно другові слугує.
Та ні вітер-утішитель,
Ані сонечка цілунки
Вгамувати сліз не в змозі,
Спогадів гіркий потік.
Душу пам'яті чіпкої
Біль різкий

щораз тривожить —

Бо поламани безтямно
Пагони життя гінкі,
Цвіт, обпалений морозом,
Бо свіжесенькі горбки.

* * *

Срібним молоточком
стукає росиця
У широкі скроні

сонної трави,
Обважнілі вії піднімає небо,
Сонце випускає

пругом золотим.
День новий тихенько
входить у домівки,
Глядь! крилом надійним

журавель махнув,
Ось біжать по стежці
босі ноженята,
Крапельки холодні

гонять рештки сну.
І заворушилось!
в кожному подвір'ї —
До роботи ринув

мурашиний люд.
Кіт лишень кидає
погляди лукаві,
Примостивсь на призьбі

сонця теплий жмут.
* * *

Всеньку ніч цілував
без утоми
Повний місяць зірки
білолиці,

А під ранок упав
срібним пилом
На розпущені коси пшениці.
Золотавим зерном сипонуло

Заяскріле від радості сонце.
Заясніли усмішкою ніжно
Запітнілі шибки у віконцях.
Ноги тепло торкаються

шляху,
серце старече,
Вуста посміхаються,
високо в небі

Крилом голубиним
надія тріпоче.
* * *

Стежина щастя
Залита сяйвом
самотня постать бродить
широким лугом,
за ниточку тоненьку

тримає взором
яскраву зірку.
Заплуталися
у буйних травах ноги —
телені! із неба

зірвався на підкову,
підкову щастя,
шматочок срібла.
А місяць чуйно
підставив руку-промінь,
помітну ледве,
але заткану щастям.

* * *

Рівнесенька гладінь води.
Душа без сумнівів.
Лице без зморшок.
Пірнає погляд в глибочині
Ріки, у вир душі
Несамовитий.

А там приховане життя
Нуртує і кипить
У світлотінях,
Чутливо б'є у дзеркало
Гладіні мирної
Незримим пульсом,
Хлюпоче

журиться туга.

«ДУША МОЯ НАВШПИНЬКИ ХОДИТЬ...»

Розійшлись, розлетілися
розкуйовджені досвітком
хмари.

Розметалися розпачем в серці
розтривожені думкою сні.
Розсипаються роси в роздоллі
буйних трав понад ставом.

Розтруси, розпороси
рвучким вітром,
розділи нерозділений розпач,
при дні

позбирай разом
з зелен-розмаєм
і розгубленим рясом в тіні
порозкидані долею

по розніжених
райдужних росах
дрібно крихти надій...

Рана, роз'ятрена
цвяхом іржавим,
знов не затягнеться
в скорому часі...

Сонце, ув'язнене
в клітці туманом,
тонкий промінчик
звільнило наразі...

Часточка світла
від Боголюбів
й зрошена миром
життя полотнина

рану лікують,
висмоктують з крові
болю тривалого
першопричину...

Повний місяць вмовстився
в лелече гніздо
сил набратись
на довгу роботу,
рада пізньому гостю

крилата сім'я —
слугував їм не раз
в перельотах.
Не засидівся довго,
бо знав, як ніхто,
шепотілись про що ції двоє,
щедро світла сипнув

у гарячі серця,
щоб розлуки не знали
ніколи.
Поспішив поцілунок
тремкий

звідтіля, звідки мо'
й не вернеться коханий,
передати дівчині
сумний край вікна,
що не склепить очей

аж до рання.
Проводжала на схід,
там, де «буцім» війна,
довго-довго стояли безмовні,
лишень болісний жарт
заяснів на вустах:
«Цілуватиму місяцем
повним!»...

Як нитку Аріадни
тримаю на долонях
долі коси,
важкі, як мед, пахучі,
немов прив'ялена трава,
шукати довго ладна,
зеленим лабіринтом
бродить й досі,
не хоче невгамовна
із нього вибратись сама...

Розпашіле лице
омиваю дощем.
Пригасають в душі
довго стримані шквали.
Уповільнює серце
божевільне биття...
Не схолонуть б зовсім...

Поринути у вир чуттів
Хай не надовго, та у парі.
По тім на зрізаній стерні
Тихенько впасти

Вологою від щастя сліз,
Щоб згодом підвестись
до неба
Й відчуті знову ніжний бриз.

Потонути в ніжності,
як в легкому сні,
відпустити сумніви —
хай ідуть собі,
колихати літепло
в серденьку на дні,
бо кохати боляче
зраненій душі.

І крадеться потайки
постать вдалині,
увійти соромиться —
вже літа не ті.
Коротають ніченьку
з місяцем в вікні
і ніяк не зійдуться
двоє в самоті.

Періцив дощ по парасолі,
Стівав прозорою стіною,
Відмежував, хоч ненадовго,
Мене від світу,
Відгородив (собі так думав)
Мене від болю.
Та світ кризь дощ
до мене рвався,
Кричав і плакав невгамовно,
Стискав немилосердно душу
І тьмарив розум.
Дощ відступив
(бо що він може).

І я здалася...
Шалено враз плеснула хвиля
Всепоглинаючого болю
В гаряче серце і безтямно
Зламала тіло...
Вдоволенна сподієним,
Геть відкотилась...
Калачиком скрутилась туго
Спустошена душа в куточку
І очманіло позирала
(Лиш краєм ока)
Як світ жорстокий
переможно

Вершить наругу...
Пересторогою спинив
вузьку стежину
старий —
скрипучий нудно
перелаз.
Спіткнулась прудконога
на мить закралася
у серденьку тривога,
проте закохана
в зеленій гай
чимдуж рвонула
із горба на плай,
та плаєм-плаєм
в широкий білий світ.
Та не лишень вона
летіла в синю даль,
а їх аж троє
злились в одну дорогу,
і всі закохані
у зелен-гай,
і жодна
перелазу скрип
не прийняла за остерогу.
Серпанок
загубивши в гаї,

З берегів, що осіли від часу,
повна вщерт, свої води
вихлюпує річка.
Серце, що скам'яніло
від горя,
не зігріє любов'ю нікого.
Кажуть, точить вода
по краплині
навіть камінь, що є
найтвердішим.
А те горе у серці —
що зрушить?

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Повна любові
Крапля маленька
В сиві тумани
Душу сховала.
Душу широку
Разом з серденьком
Люди лукаві
Довго шукали.
Вийняти хтіли.
Та не зуміли...

Впало сонце в воду
золотим покосом,
Трави буйні рясно
вкрили теплі роси.
Павутинку-стежку
в серця стиглу осінь
Прокладає тихо
юність моя боса.

В зоревшиванку
одягнулось небо,
Місяченько стражем
викотивсь з-за греблі,
Коників у лузі
пасти ж комусь треба.
Легінь ніжно юнку
пригортав до себе.

Нічка рядна ткала —
оксамит сріблястий —
Придане у скриню
земельці покласти.
Витоптали двоє,
зустрічались часто,
Росяну доріжку
на м'якому рясті.

Хтів приглушити спеку
Коротконогий дощик —
Горобчиком пробігє
Піску гарячим приском,
Облік вузької ступні,
Сховався у кущах.
А як набрався сили
У тінях вечорових —
З кушів — на видноколі
Цибатий, як лелека
У гумових чоботях,
Лугами походжав.
Вступав у кожну ямку
Та так, що ноги грузли,
А смак натупцюваннись
По вигорілих травах,
Вхопивсь у хмару дзьобом
Та й поволік на ліс.
І хмара довго-довго
Над лісом ще стояла,
Упіймана верхів'ям,
Витрушувала щедро
Всі краплі, до останку,
З густих чорнявих кіс.

З берегів, що осіли від часу,
повна вщерт, свої води
вихлюпує річка.
Серце, що скам'яніло
від горя,
не зігріє любов'ю нікого.
Кажуть, точить вода
по краплині
навіть камінь, що є
найтвердішим.
А те горе у серці —
що зрушить?

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

Затиснуте у сірі будні
Моє пульсуюче ество
Чекає вітру, щоб на лютні
Мелодію зіграти вдвох
І понестися в сині далі,

ЧИ ІСНУЄ ЖИТТЯ ПІСЛЯ КОНКУРСУ, АБО ТВОРИМО ДОБРО!

(Продовження. Поч. на 1-й стор.)

Окремі вірші перекладені італійською, російською, білоруською, англійською, польською, грузинською, чеською мовами. Автор поетичної збірки «Щільник» (2015).

21 травня у книгарні «Буква» відбулася презентація-дискусія на підтримку нових книжок письменника Юрія Іздрика «Summa» (у співавторстві з Євгенією Нестерович) і поетичної збірки Ірини Цілик «Глибина різкості».

Заходи відбулись у рамках проекту «Мережа», організатором якого є Міжнародна літературна корпорация MERIDIAN CZERNOWITZ. Проект реалізується за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Супроводжуватиме письменників президент MERIDIAN CZERNOWITZ Святослав Померанцев.

«Упродовж туру ділитимось, як завше, найсокровеннішим, – розповідає Юрій Іздрик, – проте не очікую якихось надзвичайних ефектів. Пересічно в аудиторії, що налічує сотню людей, від сили 10–15 насправді розуміють, про що йдеться. Тож, якщо дуже пощастить, лише для 2–3 слухачів мої «одкровення» можуть виявитися важливими й потрібними – так каже досвід і статистика. Проте іноді саме заради цих двох-трьох варто пертис на край світу. Тому єдине, на що реально сподіваюся, – відвідати тур без втрат і якомога швидше повернутися додому».

Поетка Ірина Цілик додає: «Глибина різкості» – збірка віршів, написаних після довгого написання. Продихнула – тепер готова читати, бачити, говорити, чути. Відчуваю, що потребу бую наведення фокусу на різні місця, людей, незаплановані слова та емоції. Тому попереду тур. Схід, захід і все, що посередіні. Думка про дорогу і запах нової книжки бентежить, змушує почуватися живою і хоч трохи щасливою...»

«Мережа» – це проект, спрямований на налагодження внутрішнього суспільного діалогу в Україні в умовах збройного конфлікту на сході. З огляду на складні соціальні процеси в країні, проект є вкрай необхідним. Він охоплює всю територію нашої держави та має літературно-дискусійні майданчики у 30 містах, що слугують прикладом діалогу між абсолютно різними людьми. Література, особливо якісна, є своєрідним містком, точкою перетину для людей сході й заходу, півночі й півдня України. Це можливість не лише ділитися своїми думками, але й зрозуміти інших.

25-го травня національна мережа книгарень «Буква» відкрила «Буква-простір» за адресою: вул. Б. Хмельницького, 3 у Києві. Організатор урочистого відкриття Ольга Муранова

багато доброго чула про конкурс «Кримської світлиці», і знаючи, що розпочався збір коштів на видання збірки переможців конкурсу, звернулася з проханням до члена журі конкурсу Ольги Лещенко – запросити на цей захід юну поетку Ілону Котовщик, володарку гран-прі першого Всеукраїнського літературного конкурсу «Ми – діти твої, Україно!» імені Д. Кононенка. Ілона Котовщик мала бути на святі, яке проходило незадовго до Міжнародного Дня захисту дітей, спеціальним гостем разом з актрисою та телеведучою Сніжанною Єгороваю.

День був дощовий, Ілона з мамою добиралися із свого села Сухоліси Білоцерківського району Київської області з пригодами – виїхали не на тій зупинці, довелося трохи довше їхати до метро, вимокли під дощем... але! Але Ілона і її мама були приємно здивовані і задоволені, що побували на відкритті «Буква-Простору», який проходив у вигляді «Божевільного чаювання». Тут були Аліса і Капелюшник, Фокусники і квартет музиків, які додавали чарівної атмосфери заходу. Ілона подарувала гостям і організаторам свої вірші. Більшість присутніх були здивовані, що така юна поетеса, а Ілоні лише в липні цього року виповниться 13 років, пише такі серйозні вірші.

Наталя Віталіївна, мама талановитої дівчинки, страшенно хвилювалася – адже, на її думку, Ілона «жахливо декламує свої вірші». Та, як виявилось того вечора, не так важливо було «як», важливіше було «що!» Публіка, що зібралася на відкритті «Буква-Простору», а це медійники, досвідчені журналісти, представники літературних осередків і видань, телеведучі, вони всі були вражені глибиною поезії сором'язливої дівчинки із села Сухоліси. Не сумніваюся, що незабаром в мережі книгарень «Буква» обов'язково продаватиметься книжка поезій Ілони Котовщик. І не тільки. Впевнений що після таких літературних зустрічей читачі і слухачі переконаються, що треба активніше долучатися до збору коштів, щоб швидше вийшла книга творів наших переможців.

ТОЖ УВАГА, ДРУЗІ! СПІЛЬНОКОШТ: зараз організатори конкурсу збирають кошти, щоб видати збірку творів переможців 2016-го року. Рішуйте та оперативніше надсилайте ваші 10, 20, 100 та більше гривень на картку «Приватбанку» №41 49 47 78 42 42 13 62 – на ім'я Ольги Лещенко, члена журі конкурсу. Перші кошти, до слова, були від кримчан-переселенців – а це гарний знак!

Ну, а «Кримська світлиця» продовжує вас знайомити

Ілона Котовщик з мамою, Ольгою Лещенко та ведучими під час презентації в книгарні «Буква»

з творами наших переможців. Ми вже друкували раніше поезію Ілони Котовщик, а в цьому номері пропонуємо ознайомитися з її прозою.

...Коли перечитуєш твори переможців Всеукраїнського літературного конкурсу «Ми – діти твої, Україно!» імені кримського поета Данила Кононенка, знову й знову виникає бажання прочитувати поета: «Які талановиті діти у нас в Україні!» То чи існує життя після завершення конкурсу? У багатьох воно тільки починається! Творимо добро, щоб добром до нас все поверталось!

Олесь ТАВРІЙСЬКИЙ
м. Сімферополь

ДОБРИК КРОКУЄ ПЛАНЕТОЮ

Це історії про Добро, про його прояви в різних життєвих ситуаціях і, головне, про те, що місце для добрих вчинків є завжди...

Звистрибом біжить дівчинка Добринка стежиною. Ось з розбігу перестрибнула через рівчак, ось намагається спіймати сонячного зайчика – пустуха та й тільки! Весела дівчинка – жвава і рухлива. А ще ж настрої просто чудовий: Добринка поспішає до подруги на день народження. Приодяглась дівчинка на славу – прямо принцеса! Платтячко розкішне на ній з великим

бантом, на голівці ошатний капелюшок з квіткою, на ніжках панчішки з мереживом... А черевички – так то справжнє диво. Блискучі, лаковані, на невеличких підборах... Як у дорослої! Так і вилискують на сонечку. А коштують майже як кришталеві черевички Попелюшки. Але мама Добринки каже, що вона не фея – нових не нацкалує. Так що наказала строго-настрою буди охайною і не забруднитися. Аж раптом прямо серед дороги баче дівчинка величезну калюжу, на середині якої безпорадно борсається сліпе кошеня... Зупинилась Добринка. Калюжа глибочезна та брудна – справжнє болото, а на Добринці новий

празниковий одяг, лаковані черевички... Завмерла лиш на мить дівчинка, а кошеня почало захилятися... «Жодний найпрекрасніший одяг, наймодніші ганчірки, супермодні черевички не варті чийого життя» – сама собі твердо сказала Добринка і рішуче кинулась рятувати котика...

На березі теплого південного моря ніжитись на сонечку спортивної статури юнак Добриня. В нього сьогодні щасливий день: він на «відмінно» склав усі іспити в університеті і отримав диплом з відзнакою. Попереду все життя і так багато грандіозних планів на майбутнє! Сонце, море, пальми – яке прекрасне життя! По морю пливе човен – в човні веселі засмагли дівчата. Набігає хвиля, мить – і човен перевернувся. Пляж застиг, як уві сні. Човен далеко від берега, море бурхливе, плісти далеко і страшно... Одна дівчина вцепилася за борт перевернутого човна, а інша зникла серед хвиль... «Врятуйте мою сестру!!!» – відчайдушний крик несеється над морем і розбивається об скелі байдужості... Почувся плеск води, дужими руками розрізає хвилі парубок Добриня, пірнає на глибину... Дівчини ніде нема, темніє в очах, не вистачає повітря, легені печуть вогнем... «Всі ж зробили вигляд, що нечують, не бачать, не вмійють плавати... Чому ж ти так не зробив?.. – б'ється

зрадлива думка. – Ти ж навіть не знаєш тих дівчат, яка тобі різниця? В тебе попереду ціле життя... – нашіптував бридкий голосок...» Ні!!! Байдужість – це найстрашніше явище на світі! Сказано ж: не бійся друзів – в крайньому випадку вони можуть зрадити, не бійся ворогів – в крайньому випадку вони можуть вбити, а бійся байдужих – це з їхньої мовчазної згоди на світі існують зради та вбивства...» Хапнувши повітря, Добриня вперто пірнає десятий, двадцятий, двадцять п'ятий раз... Здавалося, пройшла ціла вічність, перш ніж знесиленний Добриня виніс із води непритомну дівчину... «Дихай! Ну давай же, дихай!!!» – як заклання повторював парубок. Дівчина здригнулась і відкрила бірюзові, як море, очі....

Страшний землетрус пронісся над далекою островною країною... Тисячі людей загинули, тисячі лишилися без домівок, сотні поранених, покалічених. Лежать в руїнах міста і села. Під страшними завалами тисячі ледве живих людей сподіваються на порятунок... Медсестра Добричка прибула на далекий острів разом з командою рятувальників. На рідній Україні на неї залишилися чекати синок Іванко та донечка Марійка. Страшна картина розгорнулася перед очима молоді жінки: всюди горе, розруха, страждання, сльози, смерть... І безмежна віра людей в те, що їм допоможуть, порятують... Працює команда рятувальників вдень і вночі, без сну, відпочинку, їжі... Залишки невеличкого будинку на околиці... Біля руїн ридає і голосить молода темношкіра жінка... Мова чужа, але Добричці перекладач не потрібний – під завалами залишилось неможливо цієї нещасної жінки... Не чекаючи інших рятувальників, без роздумів кидається Добричка під завали, знаходить шпаринку, пробирається на ледь чутний писк маляти... Все навколо тріщить, сиплеться і ледве тримається купи...» На тебе дома чекають діти... Яке тобі діло до цієї темношкірої жінки і її дитини? Якщо ти загинеш, то твої діти залишаться сиротами. Покинь це чуже дитинча і тікай звідси негайно!!!» «Чужих дітей не буває!» – сердито і голосно відповідає Добричка тому відлому шепоту, який мимоволі звучить у неї в голові і, зриваючи нігті, розкидає купи каміння, пробивається на затишок, пробивається на пляж дитяти, розуміючи, що відлік часу пішов на секунди... Вся закривавлена, в подертому одязі вибирається Добричка з під завалу, притискаючи до грудей темношкіре дитинча. З криком радості, зі сльозами кидається їй на шию темношкіра чорноока жінка: «Дякую, сестричко!» – ридає чорнявка чужою

мовою. Але блакитноока і чи то білява, чи то враз посивіла українка Добричка її прекрасно розуміє....

Старенький, сивий дідусь Добродій клопочеться на вигоні край села: копає ямки, носить відрами воду, возить скрипучим возиком добриво – садить дідусь садок. Рядами вишикувалися яблуньки, сливи, груші, вишні, горіхи... Знайшлося місце в дідусевому саду і гостям заморським – красується персиком, айва, черешні... Навіть декілька деревцят морозостійкої хурми виклопотав дідусь Добродій у свого давнього друга з Кримського ботанічного саду. Важко дідусеві, не ті вже літа... Раз по раз витирає піт з чола, натрудженими, мозолистими руками розтирає поясницю... Стомився дідусь... «Ну і навіщо це тобі? Дев'яностий рік пішов вже тобі, дідугане!» – сам до себе бурчить дід. – Скільки ще тобі зозуля накае? Ну рік, ну два... Чи скуштуєш ти тіх вишень та груш? Чи може хурми заморської діждешся? На твій вік і того, що в тебе є, вистачить... – крутиться в голові думка. – Ляж та спочинь краще...». Але, вперто труснувши силою чуприною, дідусь Добродій продовжує свою роботу: «Не мені, так дітям, внукам дістанеться... Без діла цей пустир стоїть край села – сад виростає на диво... Хай родить на радість людям! З'їсть добрий чоловік яблучко чи й фрукта заморського – мене, старого, згадає... А як не згадає – то хай і так їсть на здоров'ячко...»

Збігали дні, за ними ночі, весна наздоганяла літо, осінь – зиму. З маленької дівчинки Добринки виросла доросла файна дівчина, а зі сліпеного безпорадного кошеняти – здоровенний і поважний котярка Плавунець (не геть підходяще ім'я для kota, але ж ми пам'ятаємо, де його знайшли...) Довгі роки Плавунець добросовісно виконував свої прямі котячі обов'язки: рятував добро своїх господарів від гризунів. Аж якось одного разу, після зливних дощів, прорвало серед темної грозової ночі дамбу, яка знаходилась неподалік того села, де проживали Добринка й Плавунець. Грізні потоки води неслися на спляче село, ніхто із людей не підозрював про небезпеку. Лише один Плавунець за допомогою свого шостого, сьомого, сорок сьомого чи якогось іншого котячого чуття дізнався про загрозу. Піднявши страшний нявкіт, вереск та ревище (тим самим довівши всім, що він дуже близький родич царя звірів), він розбудив не тільки свою любу господиню, а й весь куток. Сусіди встигли попередити інших сусідів, викликали загін рятувальників... Село було врятоване від повені завдяки котіві (який, звісно, став національним героєм), якого колись небаїдуха дівчинка врятувала з калюжі, не побоявшись забруднити нові лаковані черевички...

(Закінчення на 11-й стор.)

Юнак Добрина закохався в дівчину з бірюзовими очима, ту саму красуню, яку він, ризикуючи власним життям, врятував із розбурханого моря. Невдовзі вони одружилися. Сестра врятованої дівчини частенько розпитувала своїх племінників – синам юнака Добрини та бірюзовоокої красуні – як їхній герой – тато врятував її та їхню маму. Запала розповідь в серця та душі трьох хлопчиків – проросла зернятками стремління до добра. Старший син пішов працювати вогнеборцем – не одна сотня перемог над вогняним змієм на його рахунок! Середульший син став лікарем – і вдень, і вночі поспішає на допомогу до всіх хворих та страждених. А наймолодший син став рятувальником, і коли в далекому гірському селі, після zalivних дощів, прорвало дамбу, саме він зняв з гори красуню Добринку, яка тримала на руках великого і поважного kota – героя. Два герої – кіт та юнак – глянули один на одного і прийшли до висновку, що тепер захищати тентдну Добринку від мишей, пацюків, повеней та інших напастей вони будуть разом.

З часом острів'яни на тропічному острові відбудували міста і села, життя увійшло в звичне русло. Черноока темношкіра жінка та її синок, врятований колись «синьооком янголом» – так прозвали Добринку на острові – розпочали пошуки своєї рятівниці. На почесному місці, біля зображень ініх богів, стоїть стара поховка фотокартка... Якийсь кореспондент зробив той знімок: зруйноване місто лежить в руїнах, біля понівеченого будинку стоять дві жінки: синьоока білявка простягає темношкірій острів'яниці чорненке кучеряве малятко, яке перед цим з таким теплом пригорнула до серця... В усіх кутках безмежного Інтернету побувала ця фотокартка. «Сестро, відгукнісь!» – летить заклик. І через багато років одна дівчинка зовсім випадково потрапить на сайт розшуку людей, і зовсім випадково впізнає у синької рятувальниці свою бабусю Добринку – ту саму бабусю, яка пече смачне печиво і плете теплі шкарпетки... Вони знову зустрінуться – черноока острів'янка і синьоока українка. Син чорняк пригорне до грудей свого янгола, заплаче і зашепоче: «Дякую, моя друга мамо!» Дві жінки, такі різні і такі схожі – обидві мами – обіймуться

і знову, як і колись, зрозуміють одна одну без перекладача, адже мова добра зрозуміла всім! «Весь вік я за тебе молилася, сестро, і буду молитися до кінця своїх днів...» Молилась острів'янка своєю мовою і до своїх богів, але молитви, які йдуть від серця, як і мова добра, всім богам зрозуміла без перекладу... Врятований хлопчик, а нині дорослий чоловік, назве своїх сина та дочку на честь дітей своєї рятівниці. І ось на далекому острові біжать у школу темношкірий Іванко і його черноока сестриця Марійка з афрокосичками... Пам'ять про «синьоокого янгола» жива в тих краях і по цей день. Головна лікарня столиці названа в честь відважної українки – «Добрічка». Проросли зерна доброти в теплом тропічному кліматі....

Садок посаджений дідусям Добродієм виріс великий та пишний. Всі до одного деревця прийнялись і почали плодоносити. Навіть заморська хурма улита золотими плодами стоїть... Чудася, ви скажете? Гнуться віти від щедрого врожаю: червоні яблука, сріблясті сливи, пухнасті персики... Родить садок на радість людям. А колись тут, подекують, було пустошище... А навколо краса яка: сосновий бір шумить, річечка пісень співає, повітря таке, що дишеш – не надихнешся! Якось одного разу проїжджав тими місцями молодий талановитий лікар. Зайшов у Садок діда Добродія – так ті місця в народі прозвали – і зрозумів, що закохався в тутешній край навіки... Вирішив влітати в життя свою давню мрію – відкрити в цих місцях дитячий реабілітаційний центр. Старший брат лікаря – пожежник – скільки разів розповідав йому про дітей, які постраждали від пожеж і як їм потрібна допомога. Менший брат – рятувальник – також багато розповідав про постраждалих дітей під час повеней, штормів, селевих зсувів, землетрусів... Таки домігся свого молодий лікар: скільки кабінетів обходив, скільки порогів оббив, скільки міністрів на ноги підняв – того ніхто не знає. Але через декілька років біля Садка діда Добродія виріс дитячий реабілітаційний центр. Так і назвали його: «ДОБРО ДІЙ». Кого там тільки не було на відкритті! Професори медицини, знамениті медики, світила науки... Разом з однією із делегацій, яка прибула із далекої острів-

ної країни, приїхала молодка, але дуже талановита дівчина – дитячий лікар. Підійшов до неї знайомитися головний лікар центру «ДОБРО ДІЙ»: «Мене звали Іван» – відрекомендувався він. «А мене Марійка» – білозубо посміхнулася темношкіра красуня. «А мого брата – он він третій праворуч в нашій делегації, він також медик, практикує в хірургії – звали як і вас – Іванко». Здивуванню нашого героя не було меж, з подивом переводив погляд він з черношкірої красуні на її брата: такого ж темношкірого, як і сестра, високого парубка в білих халаті... «А чому ж так? Розкажіть, якщо, звісно, не секрет!» «Я вам розповім. Це дуже цікава історія. Колись давним-давно на острові, на якому ми живемо, стався великий і страшний землетрус.....»

В садку діда Добродія впало достигле яблуко... Маленька, на перший погляд безпомічна насінинка проросла у вологому ґрунті і з неї проклюнулось молоде деревце. Свого часу і це деревце стане могутнім красенем... Маленькі зернятка добра проростають найдивовижнішим чином, переплітаються долі різних людей. Біди проносяться над планетою: війни, урагани, повені, хвороби, цунами, шторми... Але поки дівчинка Добринка не побориться забруднити нові лаковані черевички, рятуючи безпорадну тваринку, поки юнак Добриня без роздумів кидається в бурхливе море, рятуючи незнайомих дівчат, поки – жінка і мати – Добрічка, ризикуючи своїм життям, повзе в ка'мяні завали, рятуючи чуже дитя, поки дідуся Добродія садить, вмиваючись потом, сад, з якого йому не доведеться скуштувати жодного плоду, – доти нам не страшне жодне лихо. Зерна доброти ростимуть без упину, вони вічні.

Пам'ятаєте дитячі казки? Добро завжди перемагає зло.

І це – істина.
Ілона КОТОВЩИК, володарка гран-прі Всеукраїнського літературного конкурсу «Ми – діти твої, Україно!» імені Данила Кононенка

с. Сухоліси Білоцерківського району Київської області

P.S. Ілона зробила у листі приписочку, що придумувала «Добрічка» разом зі своїм братом Павлом, тож вважає його своїм найріднішим співавтором!

КАНАДСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ОТРИМАВ УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРНУ ПРЕМІЮ

Канадський письменник українського походження Михайло Блехман отримав літературну премію імені Пантелеймона Куліша за збірку оповідань «Час збирати метафори».

Як передає кореспондент «Укрінформу», церемонія нагородження відбулась у посольстві України в Канаді. Під час вручення премії, радник посольства Марко Шевченко відзначив, окрім письменницького таланту, ще й активну громадянську позицію Михайла Блехмана, який організував у Монреалі конфе-

ренцію, присвячену Україні, та реалізував багато інших волонтерських проєктів.

«Щорічне нагородження пана Блехмана літературними преміями вже стало гарною традицією цього посольства. Сподіваюся, наступний рік у цьому плані нічого не змінить», – сказав М. Шевченко. Це вже не перша українська літературна нагорода для Михайла Блехмана, який минулого року вже був удостоєний медалі імені Антона Чехова. Спеціаліст у комп'ютерній лінгвістиці Ми-

хайло Блехман народився у 1951 році в Харкові, але вже 18 років проживає в Монреалі. Пише та перекладає українською, російською і англійською мовами.

Нагадаємо: міжнародна літературно-мистецька премія імені Пантелеймона Куліша була заснована в 2011 з метою розвитку українського книговидання і підтримки українських письменників, митців, науковців, журналістів, працівників культури та освіти, громадських діячів і меценатів.

60% ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ВВАЖАЮТЬ РІДНОЮ МОВОЮ УКРАЇНСЬКУ

Громадяни України стали частіше розмовляти українською, зменшилася частка громадян, які вважають рідною мовою російську. Про це свідчать результати опитування, проведеного Центром Разумкова в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей, передає «Українська правда».

Більшість – 60% громадян вважають рідною мовою українську, 15% – російську, 22% – і українську, і російську однаковою мірою, 2% респондентів вважають рідними інші мови. У 2006 році українську мову як рідну визначили 52% респондентів, російську – 31%, українську та російську рівною мірою – 16%, інші мови – 1%.

На Заході і в Центрі для більшості українців рідною мовою є українська (відповідно, 93% і 78%). На Півдні і Сході близькі частки респондентів називають рідними українську та дві мови рівною мірою (відповідно, 35% і 38%, та 37% і 34%). На Донбасі відносна більшість (40%) респондентів вважають рідною російську мову, дві мови – 34%, українську – 20%. Таким чином, частка громадян, які вважають рідною мовою українську,

а також дві мови одночасно – збільшилася, російську мову – зменшилася.

Вдома 44% респондентів розмовляють українською мовою, 5% – переважно українською. 13% опитаних розмовляють вдома російською мовою, 11% – переважно російською. 25% громадян спілкуються вдома іноді українською, іноді – російською, 1,4% – іншими мовами. У 2006 році 39% опитаних вдома розмовляли українською мовою, 7% – переважно українською, 15% – іноді українською, іноді – російською, 28% – російською, 10% – переважно російською.

40% опитаних спілкуються за межами дому українською мовою, 6% – переважно українською. 12% респондентів спілкуються російською мовою, 11% – переважно російською. 29% респондентів спілкуються двома мовами – українською і російською. У 2005 р. на питання «Якою мовою Ви частіше спілкуєтесь на роботі?» однакові частки (по 37%) респондентів відповіли, що спілкувалися українською і російською мовами, двома мовами – 21%. Усього було опитано 10 071 респондент віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки – 1%. (УНІАН)

З найкращим днем Вас, дорогий імениннику – патріотичний і невтомний пане-добродію Олександр! В рік Мавпи

слід би мавпувати, І, певно, не сприймалося б за гріх...

У мене інший намір: я ж бо з тих, Хто з Днем найкращим – Вашим святом – Хотів би широко привітати, З роси й води Вам, повен міх Добра і щастя побажати! Щоб цілий день у Вашій хаті Звучали здравиці, веселий сміх, Щоб день на друзів був багатий, Щоб до ста літ так святкувати, Й раділо серце від утіх! З сердечною вдячністю за дружбу, широ Ваш Іван ЛЕВЧЕНКО 9 червня 2016 року, місто Київ

9 червня святкував день народження наш побратим-«світличанин» Олександр Польченко. Колеги і читачі «Кримської світлиці» сердечно вітають Олександра Олександровича зі святом! Бажаємо козацького здоров'я і невечернього натхнення на ще багато-багато добрих і світлических справ, конкурсів, репортажів, які віддзеркалюються у нашій «Світлиці». З роси та води! І – БУДЬМО!

Еліна Сукач і Олександр Польченко

ЗІ СВЯТОМ, МІЙ ВЧИТЕЛЮ!

Я вітаю Вас з Вашим днем! Бажаю всього найкращого! Всього сонячного, теплого і доброго! Я щиро вдячна Вам за Вашу підтримку, Ваші поради і навіть Ваші зауваження! Я щаслива, що маю такого викладача в житті! Хай ваші учні завжди залишаються вдяч-

ними вам, ширими з вами! Я хочу побажати Вам багатьох літ, здоров'я, успіху і натхнення! Вся сім'я вітає Вас! Ми всі Вам вдячні! Сподіваюсь, що наступного разу ми зустрінемося в нашій столиці-Києві! Хай Вас Бог береже!

Еліна СУКАЧ,

вихованка тетральної студії «Світанок»

Ілона з братом Павлом

ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДНЄ

Православні та греко-католики у четвер відсвяткували Вознесіння Господнє.

Свято Вознесіння Господнього належить до числа двадцяти найбільших свят у церковному році і безпосередньо пов'язане із святом Воскресіння Ісуса Христа. Відзначається воно на сороко-

вий день після Великодня. Згідно із текстами Нового Заповіту, Вознесіння Господнє - день, коли Ісус Христос вознісся на Небо і сів "праворуч Отця". Ісус Христос явився своїм учням в Єрусалимі та звелів чекати пришествия Святого Духа. Він піднявся з учнями на гору

Єлеонську, де востаннє благословив їх і вознісся.

У Святому Письмі розповідається, що востаннє Ісус Христос промовив своїм учням: "Мир вам!", а потім дав останню настанову: "Ідіть і навчіть усі народи, хрестячи їх во ім'я Отця і Сина, і святого Духа, навчаючи їх, зберігайте все те, що я вам заповів, і я перебуватиму з вами повсякденно аж до кінця світу".

У джерелах трьох перших сторіч не згадується про це свято. Значні обряди дотримуються думки, що тоді його відзначали разом із святом Зішестя Святого Духа. У IV столітті Вознесіння Господнє стає загальнозваним святом: Сократ називає його "всенародним".

У IV ст. рівноапостольна цариця Олена на честь цього свята на місці Христового Вознесіння звела храм.

ОДЕСИТИ РЯТУЮТЬ КОЛЕКЦІЮ ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ

Під дахом Одеського художнього музею розмістилося 20 залів постійної експозиції з більш ніж 10 000 робіт, таких як полотна Айвазовського, Саврасова, Караваджо, Шишкіна, Куїнджі, Врубеля, Серова, Кандинського, Костанді, Мурашка, Пимоненка й інших геніальних художників. Тут є зала іконопису, зала українського декоративно-прикладного мистецтва, три зали для змінних експозицій. Однак чимало шедеврів живопису уже давно потребують реставрації.

Одесити не стали допомагати від держави і місцевої влади для врятування унікальних картин. У травні цього року вони почали збирати кошти на закупівлю необхідного обладнання для реставраційної майстерні. У рамках соціального проекту «Museum for Change: Художній музей» на кінець міся-

ця із необхідної суми 30 000 грн. вдалося зібрати 31 520 грн. Кошти підуть на придбання мікроскопа, ультрафіолетової лампи, мольбертів та витратних матеріалів для реставрації. Загалом планується відновити близько 800 полотен.

Окрім того, буде здійснено загальний ремонт приміщення (фарбування стін, встановлення кондиционерів, заміна сантехніки, ремонт даху), планується також забезпечити професійне виставкове освітлення в залах.

Сергій ГОРИЦВІТ
На фото: картина Караваджо «Взяття Христа під варту, або Поцілунок Іуди»; у залі музею

НАРОДНА ХУДОЖНИЦЯ

55 РОКІВ НЕМА З НАМИ ВИДАТНОЇ МАЙСТРИНИ, А КАРТИНИ ЇЇ І ТЕПЕР ЧАРУЮТЬ...

Славену українську художницю Катерину Василівну Білокур батьки, мабуть, не випадково назвали при хрещенні — Катериною. Адже вона народилася 7 грудня, на саме свято великомучениці Катерини. Це сталося 1900 року в селі Богданівці Пирятинського повіту Полтавської губернії у бідній селянській родині.

Читати і писати Катерина Білокур навчилася самотужки. Перші спроби малювати робила вуглиною на клатки домашнього лляного полотна. Щастям було отримати в подарунок фарби чи кольорові олівці. Отоді розмалювала піч, стіни хатини. Малювала здебільшого квіти, адже змалку закохалася в них, іноді виходили з-під пензля чи олівця портрети. Це вже згодом створила свій автопортрет.

1940 року картини народної художниці (ще не за почесним офіційним званням, а за духом від самого народження) експонуються на виставці у Києві. Преса дає схвальні відгуки. 1941 року відбулася персональна виставка її творів у Пол-

таві, що також мала великий успіх. 1954 року картини Катерини Білокур експонуються на міжнародній виставці у Парижі. Вона представила (власне, радянська номенклатура сама відбрала з-поміж решти творчого доробку) полотна "Цар-кокос", "Берізка", "Колгоспне поле", які високо оцінив Пабло Пікассо. Він навіть їй позаздрив. Але це було щиро, без пихатості метра малярства. Через два роки після грандіозного успіху в Парижі їй присвоїли звання народного художника. Митець у своїх роботах зберегла генезу споконвічного українського орнаменту, прадавні традиції українського розпису, які бездоганно відтворювала всім своїм еством і вміла майстерно відтворити їх на полотні. Це — високий природний дар, дар Божий!

В останні роки життя Катерина Білокур створила чудові картини - "Півонії", "Букет квітів", "Квіти і овочі" (усі датовані 1959 роком), "Натюр-морт" (1960 рік).

Померла художниця 9 червня 1961 року. У 1977 році в селі Богданівці відкрили меморіальний музей Катерини Білокур, на території якого встановлено пам'ятник народній художниці. Хтось з майстрів живопису висловився: "Там, у Раю, Катерина Білокур дали малює квіти. Вона заслужила Раю, бо творила його на землі".

Тарас ЛЕХМАН

ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС ПОЄДНАЛИ З СИМВОЛІКОЮ ЄВРОБАЧЕННЯ

Ідею львівського студента з Петриківки - прикрасити елементами петриківського розпису символіку «Євробачення-2017» - підтримав голова Дніпропетровської облдержадміністрації Валентин Резніченко.

Як повідомляє офіційний сайт Дніпропетровської облдержадміністрації, ОДА просуватиме цю ідею на найвищому державному рівні.

«Петриківка - це те, що знають у світі, тому ідея варта того, щоб бути реалізованою. Дніпропетровська ОДА

офіційно звернеться до Кабінету Міністрів України з такою пропозицією», - наголосив В. Резніченко.

Як зазначається, ідея зробити петриківку символом Євробачення-2017 народилася у юнака з Петриківки Ігоря Ліс-

ного, який вивчає національне мистецтво у Львівській академії. Лісний вже візуалізував свою пропозицію, використавши для цього роботи петриківських майстрів Олександра Опарія, Олени Ярмолюк, та свої власні.

Центр народного мистецтва «Петриківка» також підтримав ідею. Його очільник Василь Біленко зазначає, що майстри Петриківки готові долучитися до роботи та розробити низку цікавих малюнків.

Нагадаємо, петриківський декоративний розпис визнаний культурним надбанням людства, внесений до Списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО та є своєрідною візитівкою Дніпропетровщини.

ukrinform.ua

НА ЛЬВІВЩИНІ ЗАБОРОНИЛИ ВИСТУПАТИ ТИМ, ХТО СПІВАВ У РОСІЇ ТА В КРИМУ

Львівська обласна рада підтримала заборону проведення концертів тих артистів, які виступали або брали участь у телепередачах на території Росії та на тимчасово окупованих територіях. За таке рішення під час сесії 7 червня проголосували 58 депутатів, повідомляє Zaxid.net.

На відміну від депутатів міськради, які раніше прийняли аналогічне рішення лише після довгих дискусій, в обласній раді заборону затвердили без обговорення.

«Заборонити проведення у Львівській області концертно-розважальних заходів представниками українського та іноземного шоу-бізнесу, котрі брали участь у концертах, теле- і радіопередачах, інших розважальних заходах на території РФ, в анексованому Криму й окупованих районах Донецької та Луганської областей під час фактичної російсько-української війни», - йдеться у тексті рішення Львівської облради. У документі також вказано, що для визначення списку заборонених артистів створять окрему тимчасову робочу групу.

Наприкінці квітня депутати Львівської міської ради заборонили гастролювати у Львові артистам, котрі підтримують російську агресію та пропагують сепаратизм.

За словами мера міста Андрія Садового, депутати проголосували лише за назву ухвали, її текст пізніше має розробити редакційна комісія.

life.pravda.com.ua

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської світлиці», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджено приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо готувати до друку щотижневі номери газети і направляти їх до київської друкарні. Як і раніше, починаючи з 2002 року, на редакційному сайті щоп'ятниці виставляється електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської світлиці» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «КС»

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura@gmail.com

